

săptămînal politic - social - cultural • 8 pagini - 1 leu

Editor: Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Iași

„LA TRECUTU-ȚI MARE,
MARE VIITOR!”

Inflăcăratul patriotism eminescian, — floare nobilă izvorită din acea dragoste de popor pe care, prin forța geniului său, poetul a înălțat-o la altitudinea pătrunzătoarelor adevăruri deduse din prezența noastră de-a lungul întregii istorii — afla această vizionară formulare-sinteză în impresionanta închinare adusă „dulcei Români”.

„Marele viitor” al țării nu era, astfel, doar expresia unei dorințe subiective — totuși el era înțelesul vag de o conștiință individualizată. Acum, după un secol și ceva, avem prilejul de a fi intrat și de a trăi cu toată mândria și demnitatea în acest „mare viitor” al României moderne. Este viitorul pe care și l-a asigurat poporul însuși prin cei mai buni și mai înalți exponenți ai săi, în baza învățării partidului marxist-leninist, organizator și conducător consecvent și conștient al clasei muncitoare în lupta împotriva a-supririi și a nedreptății, clasă care a preluat, după cea de a doua înclăstare mondială, puterea politică și apoi pe cea economică în țara noastră, asigurând victoria orînduirii noi, socialiste.

„Marele viitor” al României, continuare firească a „marelui trecut” de lupte și jefțe prin care ne-am menținut ființa și ne-am consolidat vrednicia, este acum sintetizat în chipul cel mai luminos și mai precis, cu maturitatea analitică a unei opere nepieritoare, de proiectul Programului Partidului Comunist Român.

Supus de cîteva zile, dezbaterii largi a maselor de cetățeni-constructori ai socialismului multilateral dezvoltat, acest document fundamental al istoriei noastre sociale și politice și al acțiunii intense de transformare radicală a țării spre comunism, polarizează atenția entuziastă a tuturor membrilor societății românești și a tuturor prietenilor țării noastre de peste hotare. Cele paisprezece părți ale programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism constituie o profundă și excepțională mărturie a gândirii creatoare prin care partidul nostru pune în aplicare neabătut principiile socialismului științific, ținînd seama de condițiile istorice, sociale și naționale concrete, ale țării noastre. Proiectul acestui program, îmbrățișînd într-o privire de ansamblu, sincronie și diacronic, absolut toate laturile de manifestare ale societății românești, pe plan material, într-o deplină concordantă cu cel spiritual, reușește, în adevăr, să reprezinte, așa cum se arată, „Carta fundamentală ideologică, teoretică și politică a partidului” și a întregului popor. Primele două părți, cuprînzînd o succintă istorie politică și socială a țării, un adevărat breviar al dezvoltării națiunii și al statului nostru pînă astăzi, întregesc analiza prezentului și perspectivele concret-esimabile ale viitorului, prin imaginea întregului pe care o permit. Tot ce se enunță, ca obiective fundamentale ale etapei următoare de desfășurare a istoriei României socialiste, apare ca parte dintr-un tot, ca încoronare a unei evoluții unitare, consecvente. În plus, viziunea pe ansamblu, ca și cercetarea prîghiilor ce sorîină programul contemporan al țării, — rolul conducător al partidului, rolul statului, activitatea ideologică, relațiile economice și politice internaționale în actualul stadiu de evoluție a vieții politice din lume și, mai ales, principiile trecerii în viitor spre societatea comunistă, — toate demonstrează saltul făcut de la curgerea spontană a evenimentelor la necesitatea istorică înțeleasă, de la stihnic la științific, la știință și conștiință.

Document măreț și impresionant prin conținutul său, verificat, în bună măsură, de mărturia istoriei trăite, primul program unitar al partidului este menit să mobilizeze conștiințele, să coordoneze eforturile întregii națiuni spre înflorirea patriei comuniste, spre realizarea aceluia „mare viitor” întrevăzut de poet. Față de reliefurile acestui viitor care a și început să prîndă contur, metaforele și toate podoabele vorbirii meșteșugite rămîn palide și puțin grăitoare. Cuvintele partidului dobîndesc valoare prin simpla și adîncă evidență a faptelor pe care le prefigurează.

CRONICA

Gh. ANGHEL :

„Însămînțări”

(Expoziția omagială din sala Dalles)

NECULCE, PRECURSOR AL LUI CREANGĂ

Iorgu IORDAN

la pag. 3

**Carta
fundamentală
ideologică,
teoretică
și politică
a partidului.**

Spre deosebire de toți cronicarii și de cvasi-unanimitatea istoricilor noștri, Neculce aparține deopotrivă atât istoriografiei propriu-zise, cît și istoriei literare. Celei dintii, prin conținutul letopisețului său, adică prin faptele pe care le povestește în legătură cu cei ce le-au săvîrșit. Nu cred că conținutul operei lui Neculce prezintă deosebiri multe și importante față de alți cronicari care s-au ocupat, la fel ca dînsul, de o epocă, mai mult sau mai puțin identică în ce privește durata. Nu vreau să spun prin aceasta că studiarea letopisețului lui Neculce trebuie neglijată de către istoriografia noastră. De altfel, chiar cînd faptele sînt aceleași la doi sau la mai mulți cronicari, sigur este că participarea, nu numai cea afectivă, care prate, în general, lipsi, dar în cazul lui Neculce este aproape hotărîtoare, ci și cealaltă, strict intelectuală, colorată totuși de individualitatea cronicarului, contribuie într-o anumită măsură la mărirea sau la împușinarea importanței semnificației faptelor povestite.

Neculce aparține însă, în cea mai mare măsură, istoriei literare. Se știe că el a

fost calificat drept primul scriitor artist al literaturii noastre, cel dintii român care folosește în scris o formă de exprimare, pe care istoricii și criticii literari, sensibili înainte de toate, la aspectul artistic al unei scrieri, o consideră de cea mai mare importanță. Prin stilul său, Neculce face parte din seria marilor noștri scriitori.

Din acest punct de vedere, cronicarul moldovean poate și trebuie să fie pus alături de cei mai străluciți reprezentanți ai literaturii române. În ce privește înrudirea afectivă, el seamănă foarte mult cu Creangă. Așa se explică titlul prezentului articol. Afirmatia mea are însă nevoie de argumente. În cele ce urmează voi încerca să-i dovedesc justetea.

Prin ce seamănă Neculce cu Creangă, mai bine zis Creangă cu Neculce? Înainte de toate, prin faptul că conținutul operei lor este, oricum, popular. Nici la unul, nici la celălalt nu este vorba de probleme propriu-zise, de felul acelor care și le pun scriitorii, cu scopul de a le rezolva din punct de vedere literar. Neculce povestește evenimente din viața

Moldovei. La cele mai multe dintre ele a fost martor, și nu numai martor în sensul obișnuit al termenului, ci și participant activ. Vreme de circa 40 ani, prin poziția lui în societatea moldovenească din prima jumătate a secolului al XVIII-lea, Neculce, reprezentant al clasei boierești, a avut numeroase funcții, ajungînd pînă la una dintre cele mai înalte, aceea de Vornic al Țării de Sus. Majoritatea faptelor povestite de el sînt evenimente istorice, întrucît le săvîrșesc sau participă într-un fel la ele oameni cu răspundere în viața publică a țării. Cu toate acestea, chiar atunci cînd consecințele privesc interesele ei vitale, cronicarul nu le prezintă, în general, altfel decît pe cele obișnuite de un contemporan oarecare al său decît prin talentul literar, care face, bineînțeles, ca povestirea să capete valoare și să trezească interes.

Situația lui Creangă este, din acest punct de vedere, mult mai clară, în sensul că, prin înșuși conținutul operei sale, el este un scriitor popular. Dacă lăăm la o parte poveștile, care sînt prin definiție producții populare, chiar cînd au un au-

(Continuare în pag. a 6-a)

IPOTEZE

CERVANTEȘTI

„Cheile” pentru capodopera lui Cervantes au fost, de la început, numeroase și contradictorii, fiindcă numeroase și contradictorii sînt sensurile cărții, deconcertant este și protagonistul ei, sublim și ridicol totodată. Iscusitul hidalgo a căpătat, cu trecerea anilor, asemenea dimensiuni, încît s-a produs fenomenul nu numai al operei care-și pune în umbră autorul, cum s-a întîmplat și în cazurile lui Homer și Shakespeare, dar, cum fericit glosează Valeriu Cristea, al personajului care devoră opera. **Don Quijote** este, așadar, o carte și paricidă și fratricidă, sînd „în fața Criticii ca un sfinx, impenetrabil”. Apropindu-se de ea, criticul, altfel foarte decis care este Valeriu Cristea, nu va propune „decît niște fragmente mai mult sau mai puțin disparate, reprezentînd mici fulgurații, simple impresii, vagi reverii de lectură”. După atîtea strălucite exegeze „de acasă” și nu mai puțin autoritare interpretări din afară (Călinescu și Vianu se înscriu între „le”) o asemenea precauție pare firească. Dar criticul își depășește preocuparea și, prin sondele trimise în miezul cel mai adînc al cărții, o luminează fragmentar sau descoperă surprinzătoare și posibile sensuri.

Unul din rezultatele lecturii făcute cu lupa este readucerea lucrurilor la dimensiunile lor reale, altfel spus temperarea asociațiilor care riscă să se desprindă de înțelesurile normale ale întîmplărilor și de caracterul constituit al eroilor. Astfel, împotriva interpretării lui Unamuno — și dacă nu greșesc, și a lui G. Călinescu — preutul și bărbierul nu apar ca niște obtuzi, nereceptivi la înălțimea lui don Quijote, ci ca niște buni prieteni, dornici de a-l aduce pe cel bolnav și rătăcit acasă. Altorii criticul descrie, pe baza a două-trei citate, mari teme cum este cea a libertății interioare sau sugerează noi explicații, cum ar fi intervenția eredității în îmbrățișarea cavalerismului. Ingeniozitatea prezidează multe din inadvertențele și contradicțiile semnalate, multe din ipotezele propuse la o lectură înfinitesimală. Fără a le dezlega, criticul avansează întrebări asupra însuși obiectului cărții — satira literaturii picarești mai mult decît a celei cavaleresti, — sau se amuză, demonstrînd că o glumă a lui Cervantes ar putea fi luată în serios și maurul Cide Hamete Benengeli ar fi un posibil autor al cărții. O dovadă în plus că marile opere își strivesc creatorii. O simplă frază („Sancho o ținea una că e han, stăpînul său, că nu

o ținea ci castel...”) declanșează gânduri asupra lumii, a calităților și a minusurilor ei: „Percepție aberantă la don Quijote sau insuficiență a percepției la Sancho Panza? Halucinație idilicizantă sau aptitudine specială pentru frumusețea secretă a lumii, ce nu se dezvăluie oricui? Ceea ce, în termenii ciudatei dispute de la care am pornit, s-ar putea traduce: lumea e un „castel” ideal, cum susține don Quijote, sau un „han” prozaic, cum i se pare lui Sancho?”.

Acolo însă unde criticul își dovedește capacitatea constructivă sînt secțiunile în legătură cu întinsele ale operei, coroborate cu largi trîmberi în epocă și în viața lui Cervantes. „Simplele” sale impresii și „vagile” reverii de lectură își relevă și o acoperire documentară, istorică, sociologică, politică și literară literară care le dă întîrire și le scoate din sfera capriciului asociativ. Într-adevăr, nu se poate înțelegi **Don Quijote** fără a avea imaginea grandioasă și impenetrabilă a Spaniei acelei timp, nu se pot recepta ideile și aluziile cărții fără a cunoaște ceea ce era unanimitatea ilustrată de celălalt contemporan întru geniaitate, Shakespeare, nu se pot recepta personajele lui Cervantes, cu o biografie agitată și fragmentată fără a cunoaște viața aristocratică lor. Nu vom să spun că acest indispensabil aparat necesar unei concluzii convingătoare, al Valeriu Cristea nu se hazardază în ipoteze care au mai puțin motivație în text. Din foarte interesantele și arogante ca „procedeu de distanțare”, a contradicțiilor intenționate, a dezabuzării scriitorului, a creșterii din roman, criticul extrage concluzia unei simonii la Cervantes, E totuși, prea mult, simple precizări a cruzimilor, nu motivează text, aici atunci sau în aceeași categorie și Biblia, iar parodia critică prin intermediul protagonistului este pînă de abstracție. Dar numai cu un apel la o multitudine de citate se susțin ipotezele cele mai fertile ale criticului. Pentru el, prezența nebunilor la Shakespeare și Cervantes, e semn că, după expresia unei celebru eron, timpul „și-a ieșit din țîni”. Exercițiul celei interpretarea nebuniei lui don Quijote, e adevărat „atribuție” a criticului. Valeriu Cristea vede la don Quijote o nebunie simulată pentru a se face remarcat, o deviație a actelor unei simonii prin structură: „Nebunia lui don Quijote ar putea fi expresia unei strategii erotice. Neputînd accede la scopurile Aldonza, eroii o transformă într-o îndepărtată Dulcinea, conferind în felul acesta, prin distanțarea distanței, un justificator caracter obiectiv unei inaccessibilități ce nu e decît subiectivă. Prin substituția unei reale cu arhicîmpul ei ideal, tentate abordări, conștient dar irealizabilă din pricina timidității eroilor, și de aceea extrem de chinătoare, în sfîrșit, Aldonza era îngrijabilă, ea putea fi cucerită și de aceea căsătoria era obligat să încerce s-o facă, Dulcinea însă nu”.

Cîteva din notații privesc semnificațiile literare ale cărții. În frecvențele posasuri ale eroilor, criticul vede o poezie a refugiului, explicabilă și biografică, la marile peregrinări Cervantes, cu nostalgia traiului domestic. Un amplu comentariu este dedicat povestirii **Curiosii nestăpînit**. Repovestind-o în detaliile revelatorii, Valeriu Cristea îi descoperă resturi pînă acum ignorate, în mod corect. **Curiosii nestăpînit** a fost povestea ca o divagație amabilă, dar parazită în economia romanului. Valeriu Cristea o citește altfel, mai adînc și mai convingător. Experimentul cărții îi cad victimă cei trei tînci le răscoiește straturile cele mai intime ale conștiinței. Anselmo, precursor al „omului din subteran” prin curiozitatea sa nelăsată se opune dogmatismului credul al lui don Quijote și-și urmărește intențiile chiar și atunci cînd ele se întorc împotriva lui și împotriva celorlalți. Cîț privește Camila și Lotario, ei se dovedesc la fel de reali în virtutea ca și în viață, parcurgînd un drum care le-a dezvăluit fondul ascuns, necunoscut al naturii umane. Mai este nevoie și de alte argumente pentru a pleda în favoarea modernității acestei povestiri?

Pasionantul eseu al lui Valeriu Cristea, consacrat unei opere imposibil de epuizat și de adus la un numitor comun, unei personalități cu atîtea necunoscute, nu se putea încheia decît tot cu o întrebare. Ea privește, de astă dată, viața lui Cervantes, acume cea miraculoasă supraviețuire în captivitatea din Alger. Criticul, care trebuie să pună totul în discuție, inclusiv adevărurile recunoscute, se întrebă dacă salvarea, cu urmări fericite pentru literatura lumii, s-a datorat forței scriitorului, așa cum cred majoritatea comentatorilor, sau altor factori, asupra cărora nu poate decît sugera ipoteze. Prilej pentru noi de a medita în continuare asupra capodoperelor și a celor ce le-au dat eternă prezență.

Dimensiuni ale „Daciei literare”

Const. CIOPRAGA

Interesul publicului și al istoricilor literari pentru fenomenul creator contemporan este normal, fapt ce explică seria de lucrări privind literatura secolului al douăzecilea. Suficient să cităm studii despre publicații și curente avînd ca obiect semănătorismul (Z. Ornea), poporanismul (Valeriu Ciobanu, D. Micu, Z. Ornea), simbolismul (Lidia Bote), literatura de avangardă (Ion Pop). Secolul al nouăprezecelea a atras și el atenția, încît dispunem astăzi de studii ample despre clasicismul românesc (D. Păcurariu), despre romantism (Mircea Angheliescu, Paul Cornea, D. Păcurariu), despre junimism (Tudor Vianu, Z. Ornea), despre **Literaturul** (Adriana Iliescu), despre curentul de la **Contemporanul** (Savin Bratu, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, G. C. Nicolescu) și altele, unele dintre acestea depășite și lăsînd perspectiva spre noi cercetări. Lipsesc încă un studiu temeinic despre revistele conduse de Hasdeu, Lipsea, de asemenea, pînă acum, un studiu cu privire la publicațiile îndrumate de Kogălniceanu, de aceea volumul apărut recent la Iași (Editura „Junimea”): **Dacia literară — Destinul unei reviste, viața unei epoci literare**, merită a fi semnalat cu satisfacție, cu atît mai mult cu cît el este o cercetare substanțială. Ne aflăm în fața celei dintîi lucrări de anvergură pe această temă, destinată să elucideze în perspectivă științifică dimensiunile și ecourile mișcării literare și patriotice declanșată în 1840. Sint cunoscute în genere dezbaterile fundamentale sub egida importante publicații, dezbateri care marcînd începutul unei epoci de renaștere națională, conjugîndu-și idealurile cu celea promovate de Heliade Rădulescu în Muntenia și de patrioții români din Transilvania, au modelat nu numai literatura, ci și gîndirea socială. N-a fost scriitor de seamă între 1840 și Unirea Principatelor, care să nu se fi simțit solidar cu directivele revistei. În practică, **Dacia literară** n-a fost numai o tribună, un curent, ci o sinteză de sentimente, conștiință și militantism civic progresist. La **Viața românească**, după mai multe decenii, G. Ibrăileanu înțelegea să aplice în condiții noi sugestii despre specificul național provenind de la Kogălniceanu, — amănunt ce confirmă valabilitatea de principiu a orientării inițiale.

Cunoșcătoare competentă a epocii, Maria Platon s-a apucat cu pasiune asupra bogatului material documentar, întreprinzînd o reconstituire minuțioasă a cadrului istoric și a condițiilor ce au determinat climatul **Daciei literare**. Din cele 322 pagini ale lucrării, aproape două treimi sînt consacrate efectiv revistei și curentului respectiv, în sfera cercetării intrînd: programul și ideologia „**Daciei literare**”, rolul revistei în stimularea spiritului critic românesc, lupta pentru propășirea limbii literare. Un capitol substanțial reflectă modul în care **Dacia literară** a întîmpinat și propus soluții privind problemele sociale, politice și culturale. Trebuie să remarcăm temeinicia construcției, în baza acestui plan logic. Discuțiile la obiect, orientate pe direcții clare, valorifică în mod critic o bibliografie impresionantă. De remarcat, de asemenea, metoda de cercetare complexă, încît critica genetică, criteriul sociologic și, cu prioritate, cel estetic acționează într-o strînsă interdependență. Fenomenul literar din epocă e văzut în devenire, în moduri cum el s-a cristalizat în structuri caracteristice și în serii istorice, pe întreg teritoriul românesc. Este metoda cea mai adecvată, fapt confirmat de rezultate. O mențiune specială se cuvine referințelor de literatură comparată, în acest sens, citabil în mod deosebit fiind capitolul „**Dacia literară**” și **spiritul critic românesc**. Amintim că capitolul constituie el singur o mică monografie. Calitățile deosebite demonstrează și capitolul referitor la progresul limbii literare, în care se formulează opinii judicioase, despre materialul plastic al creației.

În esență, meritul principal constă în a fi pus ordine și sistematizat lucrurile, într-un domeniu în care s-a scris mult, dar fără viziune de ansamblu. La drept vorbind, ocupîndu-se de **Dacia literară**, autoarea acestui studiu monografic are în vedere toată mișcarea literară a epocii. O asemenea construcție presupuse nu numai asiduitate, ci și o îndelungată familiarizare cu problemele. Lucrarea Mariei Platon, de tip academic (la origine teză de doctorat), răspunde și altui deziderat important, oferînd în final o hartă exactă a posterității **Daciei literare**, urmărind deci modul în care spiritul marii reviste a fertilizat publicații și opere fărîșite, de la **Arhiva românească** și **Propășirea** pînă la **Viața românească** (treizeci de reviste în descendență). Supunînd examenului critic publicațiile unioniste, ideile lui Maiorescu despre folclor, activitatea **Contemporanului**, revistele lui G. Coșbuc și Al. Vlahuță, se constată cît de durabilă și fecundă a fost influența în timp a revistei lui Kogălniceanu.

Rezonabile, echilibrate, considerațiile finale constituie, cum era de așteptat, un prilej de plasare a publicației în patrimoniul cultural românesc exemplar.

„Confuzie între valorile naționale și cele artistice (prezicează Maria Platon) nu s-a făcut la 1840, cum au declarat unii, prea categoric în judecățile lor unilaterale, Kogălniceanu (...) a cerut literaturii o finalitate artistică, nu indiferent, desigur, de materialul ei de inspirație (...).”

Produs al unei epoci istorice și al unei configurații sufletești complexe, programul revistei **Dacia literară** trebuie considerat într-un anumit sens, desigur, un act revoluționar în conținutul și în căile de acțiune, opera unei strălucite generații care a aruncat în luptă entuziasm, spirit de jertfă, generozitate, dragoste de cultură și credință în triumful noului...”.

Din cele peste 500 de lucrări consultate, cîteva, mai eleevente, sînt reproduse într-o anexă. După ce a publicat acum doi ani, la „Minerva”, o nouă ediție a **Daciei literare** cu întreg aparatul de rigoare, studiu monografic tipărit acum, poate cu unele lungimi, dar de o deplină seriozitate, lângă numele Mariei Platon de epoca respectivă.

G. COVALSCHI:

„Oțelari”

CARTA FUNDAMENTALĂ IDEOLOGICĂ, TEORETICĂ ȘI POLITICĂ A PARTIDULUI

Fluxul adevărurilor vitale

Document de o importanță excepțională atît prin conținutul său cît și — mai ales — prin profunzimea concepției care-i stă la bază, proiectul de program al Partidului Comunist Român atestă, cred, în cea mai mare măsură, **maturitatea** gândirii creatoare a comuniștilor români, ale căror convingeri și năzuințe le exprimă cu vigoare și strălucire.

Fără îndoială, în calitate de cetățean, mă interesează toate laturile de care atrîrnă făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism. Ca scriitor militant, provenit din rîndurile clasei muncitoare, aș vrea să subliniez însă, în mod deosebit desăvîșită logică a acestui vast și impresionant document care explicitează în modul cel mai fericit, referindu-se la situația concretă a țării noastre, teza marxist-leninistă a interdependenței fenomenelor în societate. Literatura și arta își au, potrivit acestui adevăr, locul lor bine determinat în formarea spirituală a omului nou, a conștiinței socialiste. Armonioasă înlănțuire a ideilor, reflectînd complexitatea relațiilor concrete, demonstrează în modul cel mai categoric esența și valoarea socială a artei. Aderînd la toată inima la adevărul în care am crezut totdeauna și pe care cu multă satisfacție îl aflu acum înscris în marea Cartă a vieții noastre noi: „Literatura și arta nu sînt creații ale unor aleși aflați deasupra vieții, trăind și gîndind în afara relațiilor sociale (...) Literatura și arta sînt rodul forței creatoare a societății, expresia geniului și a sensibilității poporului însuși — pe care adevăratele talente le înfrunchează în lucrările lor“.

Această înțelegere științifică a raportului între artist și poporul pe care-l exprimă constituie, în fapt, o particularitate a relației dialectice individ-societate. În acest mod se acordă ponderea cuvenită ordinii clasice, artistului care se inspiră din fluxul adevărilor vitale ale mulțimilor și care recunoște extracția populară a talentului lor. Modestia creatorului nu se înfățișează, de aceea, drept calitate distinctivă a veritabililor artiști, o calitate etică, aflîndu-și răsădit atît în procesul intim al creației cît și în valoarea ei. Ținînd seama de menirea artei „de a înfățișa cît mai fidel, în limbajul lor propriu, realizările, aspirațiile, gîndirea și simțirea masei largi populare“ — mă gîndesc la drumurile artei românești contemporane care trebuie să se apropie tot mai mult de idealurile permanente ale culturii, de perfecțiabilități umane, pe care astăzi le reprezintă programul comunist. De aceea, valorile contemporane se împletesc cu acele create de marii clasici ai omenirii, constituind împreună un nobil tezaur necesar formării sufletești a generațiilor ce vin după noi.

Ținuta de înaltă rigoare umanistă a acestui măreț document, mă face să văd în el și o expresie a perseverenței, a curajului de comunist, a clarității și spiritului de sinteză caracteristice activității teoretice și practice desfășurate de secretarul general al Partidului Comunist Român. Recunoștința mea, la care adaug și angajamentul de a populariza ideile proiectului de Program și de a le sluji, din toate puterile mele, prin creația literară se îndreaptă, de aceea, către tovarășul Nicolae Ceaușescu — pildă de patriotisme, de muncă și de abnegație comunistă.

George LESNEA
scriitor

Luminînd drumul istorice dezvoltări a României

Un element de mare însemnătate al proiectului de Program al partidului îl constituie prevederile referitoare la conducerea și organizarea științifică a societății. Promovarea largă în industrie a activităților de analiză, decizie și prelucrare automată a datelor vădește în mod elocvent importanța care se dă muncii de concepție în condițiile în care, în perimetrul unei impetuoase dezvoltări economice, complexitatea muncii unități socialiste pune în fața conducătorilor acestora probleme imposibile de rezolvat prin modalități clasice. Pentru fiecare salariat în parte, ca și pentru întreprinderi în ansamblu, deținerea unor informații corecte și oportune, în timp util, înseamnă cunoașterea, rezolvarea avizată a problemelor, desfășurarea cu competență a activității. Întărirea conducerii colective constituie premiza utilizării largi a potențialului de inteligență al unității și totodată chezașia adevărîi întregii colectivități la deciziile comune. Însfîșit, rotația sistematică și continuă a cadrelor din activitățile cu caracter productiv și de concepție, planificare și sinteză economică va menține permanent un nivel ridicat de cunoaștere, va conduce la evitarea plafonării și la afirmarea plenară a tuturor forțelor existente.

Programul partidului marchează rolul întreprinderii, ca unitate economică de bază, constituită în vederea realizării de produse sau servicii în condițiile unei industrializări ridicate și cu eficiență economică maximă. De asemenea, el scoate în relief rolul centralelor industriale, organizații menite să realizeze strategiile de dezvoltare a ramurilor și subramurilor economiei naționale. Oglindă a concepțiilor noastre, programul partidului evidențiază rolul pe care trebuie să-l aibă centralele industriale în asigurarea specializării și diversificării întreprinderilor subordonate. Stabilirea punctului optim la nivelul centralei, între specializare și diversificare, va marca diferențierea fabricilor subordonate în două categorii, pe de o parte cele specializate, dar realizînd avantaje materiale deosebite, iar pe de altă parte cele diversificate, cu rol de satisfacere a variațiilor de cerere ale pieții.

Dezvoltarea economico-socială, pe baza unui plan unic constituie esența și înțelesul conducerii unitare a întregii activități economico-sociale. Aceasta ilustrează în cel mai înalt grad concepția profund științifică de manifestare a politicii economice a partidului și totodată superioritatea de necontestat asupra sistemelor economice concurențiale. Pornind de la necesitățile de consum ale întregului popor și de dezvoltarea a întregii societăți, planul unic este cel mai important instrument de coordonare a tuturor sectoarelor de activitate, pentru edificarea României Socialiste multilateral dezvoltate.

Programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, care prefigurează progresul societății noastre în următorii 20 de ani, constituie un document esențial, de importanță istorică, luminînd drumul realizării în patria noastră a celei mai avansate societăți concepute vreodată. Imi exprim totala aderență față de prevederile proiectului de Program și mă angajez să nu precupețesc nici un efort în ducerea la îndeplinire a sarcinilor ce izvorăsc din el.

Ing. N. SANDU
directorul întreprinderii de mătase
VICTORIA

Carta ideologică a partidului

Citînd proiectul de Program nu poți să nu remarci de la bun început că el dă cea mai înaltă expresie cuceririi revoluționare și totodată realismului și rigurozității științifice cu care conducerea partidului nostru călăuzește eforturile poporului român în realizarea grandioaselor obiective de edificare a socialismului multilateral dezvoltat și înaintare a României spre comunism. Sintetizînd experiența luptelor revoluționare și a muncii de construcție a noi societăți din țara noastră și pe plan mondial, jalonînd direcțiile activității partidului nostru pentru o perioadă de 20—25 de ani, proiectul de Program dă răspunsuri de înaltă valoare principială multiplelor și complexe probleme pe care le ridică prezentul și mai ales, viitorul patriei. Acest document, adevărată carte ideologică a partidului, ne oferă o concepție clară și multilateral fundamentată despre ceea ce va fi România viitoarelor decenii.

Axa centrală a ansamblului prevederilor proiectului de Program o constituie identificarea tuturor resurselor și posibilităților care, puse în valoare, permit ca țara noastră să se înscrie pe orbita civilizației moderne, asigurîndu-și un loc demn în concertul popoarelor lumii. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — Programul subliniază în mod just necesitatea continuării eforturilor de dezvoltare economico-socială a țării în ritm înalt în vederea ajungerii la nivelul țării socialiste mai avansate, a apropierii României de țările dezvoltate din punct de vedere economic.

Pe suportul trainic al realizărilor de pînă acum, proiectul de Program conturează cu claritate imaginea societății românești de peste cîteva decenii ca o societate în care se va asigura creșterea puternică a forțelor de producție și amplasarea lor rațională pe întreg teritoriul țării, o abundență de bunuri materiale care să permită îndeplinirea principiului comunist de repartitie după nevoie, dispariția deosebirilor esențiale între oraș și sat, înmormirea unui tot mai pronunțat caracter intelectual al activităților productive. Formularea unor asemenea obiective, generoase prin ele însele, constituie pentru economiști, filozofi, sociologi, teme de reflecție, de studiu aprofundat. Ideile teoretice și practice din proiectul de Program oferă orientări ferme, ferite de orice considerații livrestice și de orice interpretări conjuncturale, menite să stea la baza investigațiilor vizînd descifrarea factorilor de progres și de dezvoltare economică și socială neîntreruptă a societății noastre.

Continuitatea, stabilitatea și ritmurile ridicate ale întregului sistem de indicatori economico-sociali, politici și culturali ai progresului ce caracterizează dezvoltarea de azi a României socialiste, perspectivele înscrise în strategia dezvoltării pînă la finele acestui veac atestă forța teoriei bazată pe știință, unită cu experiența și practica revoluționară, rolul transformator al ideilor marxist-leniniste, care, întruchipate în proiectul de Program vor fi călăuză în acțiunea constructivă pe care, într-o deplină unitate ideologică și morală, întregul nostru popor o va continua în anii ce vin.

CONST. DROPU
doctor în economie

Apariția proiectului Programului P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, constituie un eveniment de o înaltă și profundă semnificație ideologică și politică, fiind un prim și remarcabil document program de importanță teoretică și practică, care consfințește problemele fundamentale ale vieții poporului nostru independent și suveran și care trasează cu clarviziune și în spiritul ideologiei marxist-leniniste drumul nostru luminos spre COMUNISM.

Cu deosebită satisfacție, mîndrie patriotică și responsabilitate comunistă am desprins din proiectul de Program al partidului nostru sarcinile complexe și de mare răspundere ce revin cadrelor din învățămîntul superior și din cercetarea științifică, datorită pe care o avem în creșterea și educarea tinerii generații — viitorul țării.

Cu toată convingerea, patriotismul și conștiința comunistă care ne animă și călăuzesc vom milita acum și-n viitor pentru transpunerea în viață a Programului partidului, pentru materializarea sarcinilor ce ne revin, ca astfel să fim demni în fața prezentului și mîndri în fața celor care ne urmează.

Prof. dr.
CORNELIU C. ZOLYNEAK
secretarul Centrului universitar
P.C.R. Iași

Program al întregului popor

Proiectul Programului partidului este pentru noi comuniștii, pentru toți cei ce trăim și muncim în România socialistă, un document de o excepțională însemnătate istorică. Acest document, care înseamnă un măreț program de lucru, arată științific direcțiile fundamentale ale politicii partidului nostru, el conturează de fapt, jalonînd direcțiile de dezvoltare pînă în 1990, însuși viitorul luminos al națiunii române, marile înfăptuiri ale poporului pe drumul construirii socialismului multilateral dezvoltat și trecerii spre comunism.

Ca membru de partid de 25 de ani, înțeleg că acest document se bazează pe o bogată experiență revoluționară, pe studierea atentă, în spiritul marxism-leninismului, a realităților din viața complexă a țării. De aici și caracterul foarte realist al obiectivelor cuprinse în proiectul Programului partidului. Sînt analizate temeinic toate aspectele vieții politice, economice, sociale și culturale care vor caracteriza dezvoltarea patriei noastre socialiste pînă la sfîrșitul acestui mileniu.

Fiecărui dintre noi, la locul său de muncă, îi revin responsabilități majore. Avem de îndeplinit în mod exemplar sarcinile actualului cincinal, și avem convingerea că le vom devansa. Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea, parte integrantă a programului partidului, stabilește obiectivele muncii noastre, sarcinile care ne revin în realizarea lor. Iată de ce acum muncitorii întreprinderii mecanice „Nicolina“, sînt angajați cu trup și suflet în îndeplinirea sarcinilor de plan, în perfecționarea activității, pentru a produce cît mai mult și mai bine. Am asimilat, în cursul acestui an, 12 produse noi, iar în perspectivă se prevede asimilarea a încă 10 noi produse. Lucrăm în prezent la mașina de mixtură asfaltice, iar cîrînd vom începe să lucrăm la prototipul „ruloului pe pneuri“ — produs pentru prima dată în țară. În cincinalul următor acesta va intra în producție de serie. La fel este cazul și cu autogrederul de 14 mc. ș.a.

Referitor la proiectul Programului partidului aș vrea să spun, de asemenea, că acest important document cuprinde principiile fundamentale ale politicii externe ale partidului nostru, principiile de colaborare cu partidele comuniste frățesti și de cooperare economică cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială, pe baza independenței, suveranității, neamnestecului în treburile interne, avantajului reciproc, principiile pe care partidul nostru le-a aplicat cu consecvență pînă acum și a căror valabilitate o demonstrează pe deplin experiența istorică. De aceea România socialistă se bucură astăzi de un binemeritat prestigiu în lume.

Programul partidului este programul întregului popor, al mersului nostru înainte, pentru înălțarea patriei socialiste pe noi culmi de progres și civilizație, pentru ridicarea bunăstării muncii, programul măreț al înfăptuirii pe pămîntul românesc a societății socialiste și comuniste.

PETRU FEDOROVICI,
lăcătuș, întreprinderea mecanică
„Nicolina“

„Politica de promovare a științei și progresului tehnic“ este titlul celui capitol al proiectului de Program al partidului care sintetizează, în mod magistral, direcțiile de dezvoltare ale științei și tehnicii, în perspectiva înaintării României pe calea socialismului multilateral dezvoltat și a edificării comunismului în patria noastră. În acest capitol se specifică, în mod deosebit de grăitor, că „Partidul pornește în mod constant de la considerentul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot fi edificate decît pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii“.

Este evidentă pentru oricine responsabilitatea deosebită care revine, în acest context, oamenilor de știință chemați să contribuie la ridicarea gradului de civilizație al țării noastre. Țară în care triumful ideilor de dreptate socială, libertate și echitate, precum și afirmarea umanismului militant crează condiții favorabile unei depline înfloriri a personalității umane, în toate ramurile de creație, inclusiv ale celor științifice. Aceasta, cu atît mai mult cu cît „organizată în strînsă concordanță cu cerințele producției materiale și activității sociale“, cercetarea științifică trebuie să „premergă obiectivelor și necesităților dezvoltării societății prezăvute în Programul partidului, în Planurile cincinale și în programele pe termen lung, să acționeze pentru soluționarea din timp a acestora, dînd o perspectivă largă dezvoltării societății socialiste“. Acest orizont măreț stimulează noblele ambiții ale tuturor oamenilor de știință, inclusiv ale celor din domeniul fizicii, chimiei, matematicii, mobilizăți să îndeplinească „un rol de avangardă în știință, să fundamenteze bazele teoretice ale întregii activități de cercetare, să contribuie la soluționarea problemelor complexe ce apar în procesul dezvoltării economico-sociale a societății noastre socialiste“.

Stabilirea unor atît de ambițioase, generoase și chiar cuceritoare obiective, ne umple inimile de emoție dîndu-ne măsura griii partidului pentru plinarea înflorire a științei românești, determinîndu-ne să răspundem cu toată dăruirea și priceperea noastră la aplicarea tuturor prevederilor unui atît de vast și riguros program, adevărată stea polară pe firmamentul societății noastre. Sub zodia ei, întregul popor pășeste cu convingere și entuziasm la afirmarea fără precedent a României în lume, la înscrierea spiritualității românești pe cele mai înalte tabele de valori ale civilizației contemporane, căreia marxism-leninismul îi prefigurează istoricul destin al unei apoteotice deveniri.

Acad. prof. dr. docent
PETRE UTARIU
președintele Filialei Iași a
Academiei R.S.R.

Un înalt sentiment al mîndriei patriotice

Am luat cunoștință cu deosebit interes de proiectul Programului Partidului Comunist Român, precum și proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea al P.C.R., de făurire a societății. Una dintre concluziile care se impun la lectura acestor importante documente este aceea că viitorul cincinal 1976—1980 va însemna pentru agricultura patriei noastre un mare salt cantitativ și calitativ. Zootehnica ca ramură prioritară a agriculturii va fi o zootehnie de tip industrial de mare productivitate și rentabilitate, încît în 1980 va deține 40% din totalul producției agricole.

Un obiectiv de importanță hotărîtoare, subliniat în documentele de partid și de stat, este îmbunătățirea selecției animalelor, crearea de rase noi cu o productivitate ridicată și creșterea gradului de calificare a tuturor lucrătorilor din acest sector.

Ca specialist și cercetător științific în zootehnie, este firesc să mă intereseze perspectivele de dezvoltare a agriculturii și, în mod special, a zootehniei, deoarece direcțiile subliniate încă o dată necesitatea integrării învățămînt-cercetare-producție. Soluționarea problemelor complexe zootehnice trebuie să ne mobilizeze pe toți cei care lucrăm în domeniul cercetării științifice.

Proiectul de directive și proiectul Programului partidului, m-au făcut să simt mai puternic sentimentul mîndriei patriotice că trăiesc și muncesc în această țară sub conducerea înțeleaptă a partidului.

Ing. JULIETA CUCU
Stațiunea de Cercetări Agricole
Podul Iloaiei — Iași

INDUSTRIA LOCALĂ A JUDEȚULUI IAȘI

În acord cu cele mai exigente gusturi ale cumpărătorilor

Alături de celelalte colective din județ, muncitorii, tehnicienii, inginerii și economiștii din cadrul industriei locale, sînt angajați plenar pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan.

Eforturile depuse pentru depășirea planului producției globale, industrial și marfă cu 16,1 mil. și respectiv 22,9 mil. pe primele 7 luni ale anului în curs sînt închinete celor două mari evenimente pe care țara întregă le sărbătorește cu realizări cît mai remarcabile, cea de-a 30-a aniversare de la eliberarea țării, cît și cel de-al XI-lea Congres al partidului nostru.

Industria locală din județul Iași în cadrul planului de peste 800 milioane, realizează producția din 10 ramuri ale economiei naționale, cu o diversitate de peste 600 de sortimente. Din acestea, cea mai mare parte se referă la produse de larg consum, din ramurile morărit și panificație, alimentară, prelucrarea metalului, a lemnului, textilă etc.

O preocupare deosebită se acordă diversificării producției prin crearea de produse noi, cît și reproiectarea celor existente. Astfel, în cadrul atelierului de proiectare de produse noi, în anii 1971—1973 s-au proiectat un număr de 84 produse, iar în anul în curs sînt prevăzute în planul de asimilare un număr de 55 produse.

Printre produsele proiectate sau în curs de asimilare, se pot enumera: 16 articole metalice de uz casnic, 12 articole de mobilă, 33 produse alimentare de patiserie și panificație, 12 articole din cauciuc și mase plastice, a căror valoare totală însumează 74 milioane lei.

O altă latură importantă a activității de industrie locală, o constituie prestările de servicii către populație, care se realizează în prezent în 65 centre și se referă în special la reparații radio și televizoare, aragaze, mașini de scris, ceaprazărie, pictori firme, bobinaje, reparații auto etc.

Aceste activități cresc de la an la an, ca urmare a spațiilor noi ce se creează la parterul noilor blocuri și la care industria locală participă cu fonduri importante de investiții.

În ultimii 2—3 ani, industria locală din județul nostru s-a înscris și în rîndul uni-

tăților economice care realizează și livrează la export cantități însemnate de produse.

Promovarea de noi procedee a condus la îmbunătățirea calității produselor și creșterea gradului de competitivitate, ceea ce a făcut posibil ca exportul industriei locale să se extindă la 15 produse în 16 țări, față de 4 produse în 5 țări în anul 1971.

Activitatea comercială și sondarea gustului cumpărătorului constituie o altă preocupare importantă a unităților de industrie locală. Prin cele 10 magazine de prezentare și desfacere din orașele Iași, Pașcani, Hirliu, cît și în unele comune ca Podul-Illoaiei etc., industria locală desface un volum de mărfuri de peste 14 milioane.

Reprezentative în acest sens sînt magazinul de prezentare și desfacere pentru produse industriale, amplasat în Piața Halei din Iași, cît și magazinul Pati-Bar pentru produse de panificație din piața Dimitrov. Prin aceste magazine pe lingă faptul că se obține un volum însemnat de desfacere cu amănuntul, se realizează și un contact permanent cu gusturile cumpărătorului, ceea ce constituie un sprijin în activitatea atelierului de proiectare pentru realizarea de produse noi sau reproiectarea celor existente la parametri funcționali îmbunătățiți. Această activitate va crește în anii următori prin crearea de noi spații comerciale, atît la parterul noilor blocuri, cît și în complexe separate amplasate în noile cartiere ale orașului Iași, la Pașcani și Hirliu.

O altă latură a activității unităților de industrie locală o constituie realizarea în colaborare cu unitățile republicane a unor produse și ansamble de utilaje.

Atît în anul în curs, cît și în anul 1973, întreprinderea a colaborat la realizarea unor utilaje pentru centrale termoelectrice și combinate chimice, cu Întreprinderea „Vulcan”—București și cu Întreprinderea Nicolina—Iași, pentru realizarea de buldozere și alte utilaje grele, necesare construcțiilor de drumuri. Valoarea acestor colaborări se cifrează la peste 30 milioane lei.

Realizările pe care le obțin an de an cei peste 5 000 de salariați, situează industria locală, alături de cele mai mari unități industriale din județ.

tru vagoanele de marfă, siguranțe, axe de fixare ș.a., iar pentru Întreprinderea de utilaj petroler din Tirgoviste — prăjini de foraj. Sînt produse care se evaluează la mai multe milioane de lei.

Una din preocupările de seamă ale Fabricii mixte din Pașcani constă și în diversificarea gamei de produse destinate populației. Ne referim, în special, la garniturile de mobilă de bucătărie „Confort”, „Sanda”, „Nufărul”, „Dlana” ș.a., mască pentru chiuveță, dulap pentru bale, fotolii din răchită „Nimfa III” și multe alte asemenea produse.

De remarcat faptul că în domeniul exploatării și prelucrării lemnului, unitatea obține rezultate deosebite. În prezent, mobilă de bucătărie se execută în șante tinuri de garnituri și două tipuri de mic mobilier. De asemenea, se realizează și imple-

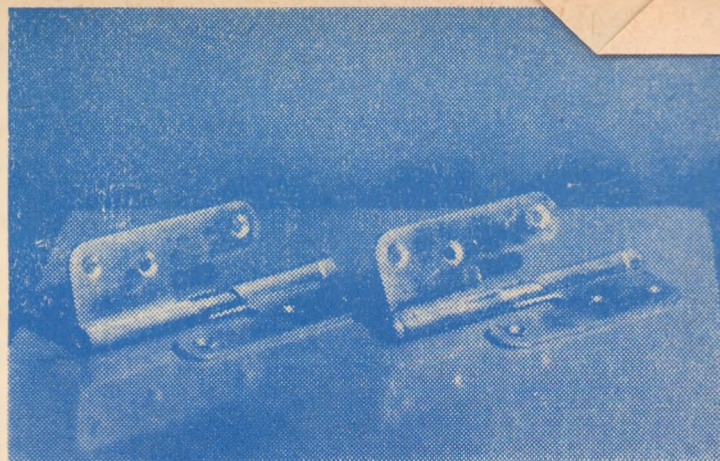
turi din răchită, din care o mare parte se livrează partenerilor externi, fiind deosebit de apreciate. De altfel, livrările la export planificate, pe ansamblul fabricii, au fost depășite cu aproape 35.000 lei valută. Produsele se realizează în condiții de eficiență sporită, materializată printre altele, în economii la rășinoase, față de norma de consum, de 22 m.c. la milionul de lei mobilier. Pînă în prezent, au obținut economii de aproape 44 m.c. chereștea.

Că mobilă de bucătărie realizată de fabrica pășcăneană este de o calitate superioară și apreciată de beneficiari, o demonstrează cererea mereu sporită. În prezent, mobilă de bucătărie cu marca Fabricii mixte din Pașcani se livrează în 11 județe ale țării. Să amintim doar cîteva localități: Craiova, Caracal, Brașov, Sinaia, Brăila, Iași, Satu-

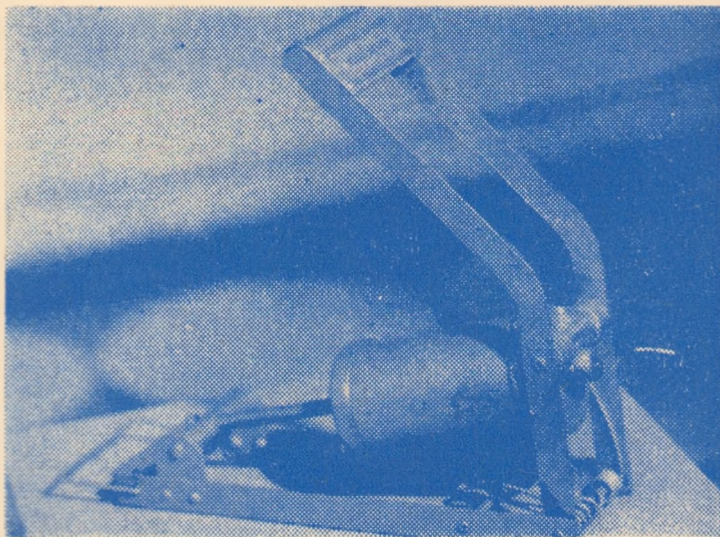
Mare, Alba, Cugir, Giurgiu și altele.

Și în domeniul materialelor de construcții colectivul de muncă al Fabricii mixte din Pașcani realizează unele produse solicitate de beneficiari. Este vorba de stîlpi pentru împrejmuiri de pașiști, șpalieri pentru vița de vie, dale contra-șină pentru lucrările de la căile ferate, tuburi de canalizare în trei game etc.

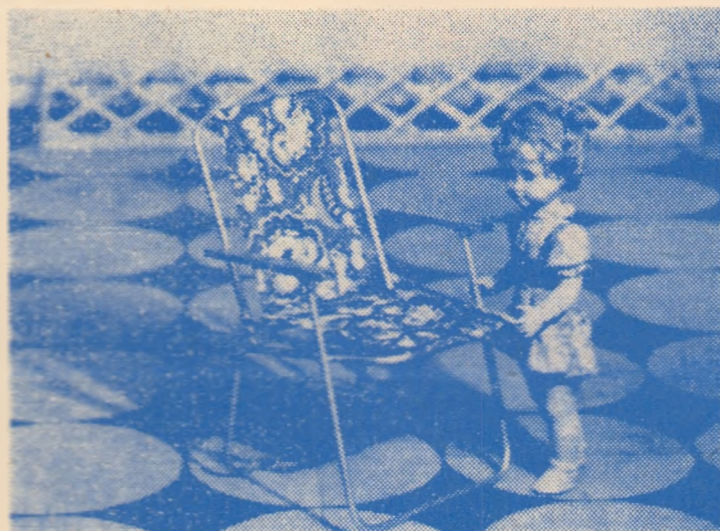
Discuțiile purtate cu tov. Grigore Tabarcea, directorul fabricii și Stelian Ciurac, inginerul șef au relevat preocupările susținute ale acestui colectiv pășcănean pentru diversificarea gamei de produse, pentru îmbunătățirea întregii activități desfășurate. În centrul preocupărilor se află studierea cererii populației, în vederea asimilării acelor produse de care cetățenii au nevoie și pe care industria locală trebuie să le pună la dispoziție.

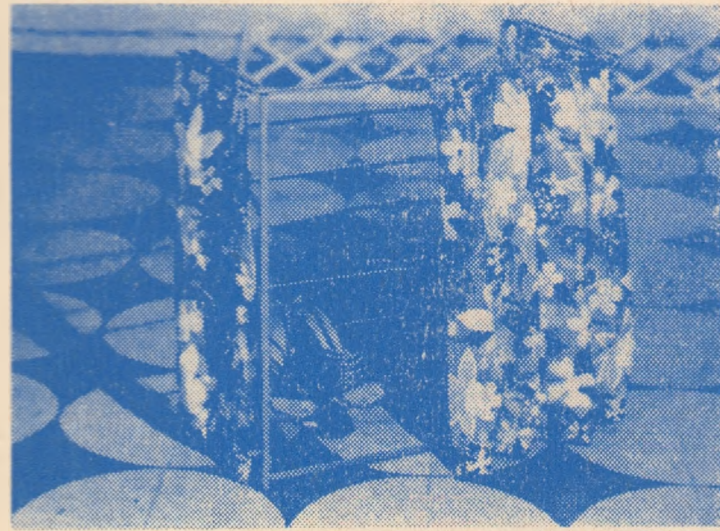
Balamale cu autoridicarea ușii

Pompă auto de picior

Scaun pliant pentru copii

Suport pentru încălțăminte

Fabrica mixtă Pașcani, o marcă prestigioasă

De la un an la altul, colectivul de muncă al Fabricii mixte din Pașcani, din cadrul Întreprinderii județene de industrie locală Iași obține rezultate deosebite în activitatea pe care o desfășoară. Bilanțul muncii depuse pînă acum atestă un elocvent reviriment. Se acționează energic, se întreprind măsuri concrete și eficiente, se manifestă mult interes pentru o activitate economică cît mai rentabilă. Se poate aprecia că, față de perioadele precedente, unitatea pășcăneană a pornit pe un făgaș bun, pe o cale mai de mult căutată de indus-

tria locală. De altfel, după cum ne relatează tov. Nicolae Motfolea, secretarul comitetului de partid din fabrică, la majoritatea obiectivelor, angajamentele se realizează conform prevederilor, iar la unele din ele se înregistrează și depășiri (la producția marfă și livrările la export).

Sînt de remarcat eforturile acestui colectiv pe linia cooperării cu industria republicană. Astfel, pentru Întreprinderea mecanică de material rulant Pașcani, Fabrica mixtă execută axe triunghiulare pentru vagoanele de marfă, suportii capac, țepușe pen-

POPAS LA S.M.A. PUCHENI-PRAHOVA

Nu-i pentru nimeni un secret că, prin particularitățile fizico-geografice ale teritoriului și în special cele morfologice și climatice, agricultura prahoveană, în raport cu județele limitrofe din sud, nu dispune nici de suprafețe mari, nici de pământuri prea fertile și nici chiar de o populație agricolă atât de densă.

Și totuși, în privința rezultatelor economice, al producțiilor și veniturilor la hectar, județul Prahova se află an de an în eșalonul fruntaș al agriculturii țării, ocupând în întrecere locuri de onoare ce fac cinste tuturor lucrătorilor ogoarelor.

Desigur că, în mare măsură, succesele sînt datorate priceperii și hărniciei oamenilor de pe aceste meleaguri, experienței și competenței specialiștilor, capacității de mobilizare a tuturor lucrătorilor, dar dincolo de toate acestea — și în primul rînd — hotărîtorul factor ce determină producții record în condiții de eficiență economică ridicată, este contribuția mecanizatorilor prin lucrări și prestații de cea mai bună calitate.

În mod firesc, activitatea S.M.A.-ului Pucheni, o unitate de profil fruntașă, se desfășoară în strînsă legătură cu aceste cerințe, cu nevoile și posibilitățile fiecărei unități cooperatiste pe care o deservește, ca și cu mutațiile care au survenit în utilizarea agricolă a terenurilor.

Hărnicii mecanizatori din Pucheni, avînd o bază materială solidă, în plin proces de dezvoltare, se străduiesc să îndeplinească dezideratul de modernizare a agriculturii socialiste pe două căi principale: asigurarea **prestării unor bune servicii** unităților cooperatiste și îndrumarea acestora în vederea **aplicării metodelor avansate în producția agrozootehnică**.

Dealtfel, necesitatea înființării, în anul 1971, a acestui S.M.A. își găsește explicația în conceptul profilării și specializării agriculturii ca formă superioară de organizare, favorizîndu-se în acest fel pătrunderea tehnologiilor moderne, dezvoltarea mai rapidă și perfecționarea forțelor de producție, precum și desfășurarea procesului de îngemănare agroindustrială.

Situată la circa 12 km de Ploiești, S.M.A. Pucheni are o structură organizatorică compusă din șase secții pentru mecanizarea agriculturii, care servesc, fiecare, cîte o cooperativă agricolă de producție, precum și un modern atelier mecanic de tip D aflat la sediul central.

Cele șase secții pentru mecanizarea agriculturii, amplasate în imediata apropiere a C.A.P.-urilor din comunele Balta Doamnei, Buda-Palanea, Pietroșani, Gorgota, Rifov și Pucheni, dispun fiecare de cîte un atelier mecanic pentru întreținere și reparații, gospodărie de combustibil, parc de tractoare și mașini agricole, dormitoare, spălătorii etc., asigurînd la nivel corespunzător lucrările ce se impun în zonă.

Zestrea tehnică e formată din 82 tractoare de mare randament, 36 combine C1C3, 5 combine au-

topropulsate Gloria-5, 30 grape cu disc, 18 semănători pentru cereale, 16 deprășitori, autocamioane, autofurgonete și alte utilaje, asigurînd condiții de mare productivitate lucrărilor agricole pe cele 7000 ha pămînt arabil proprietatea C.A.P.-urilor arondate.

Față de anul 1944, cînd în aceeași zonă reveneau la un tractor circa 4600 ha teren, astăzi fiecărui tractor aflat în dotația stațiunii îi revin 85,4 ha ceea ce dă agriculturii un accentuat caracter industrial.

În afara lucrărilor agricole propriu-zise, S.M.A. Pucheni prestează unităților cooperatiste diverse activități ca: reparația și întreținerea utilajelor proprii, transporturi de mărfuri, asistență tehnică, lucrări de atelier și de mică serie, valorificînd la maxim capacitatea de producție a utilajelor și potențialul forței de muncă.

Buna coordonare a activității economice, materializată cu rezultate excelente în exercițiul de plan 1973 cît și în semestrul I 1974, au impus necondiționat nu numai grija pentru direcționarea muncii din diversele domenii ale activității de ansamblu, ci și asigurarea unei strînse colaborări cu unitățile cooperatiste pentru care se lucrează.

Organizația de partid și conducerea Stațiunii au inițiat acțiuni în scopul creșterii simțului gospodăresc și a responsabilității mecanizatorilor, acțiuni care, corelate cu capacitatea de înțelegere a rolului de mecanizator ca factor activ în dinamizarea agriculturii, s-au repercutat pozitiv asupra întregii activități a unității.

Drept urmare, fiecare mecanizator a înțeles și se străduie să realizeze arături bune, uniforme, fără coame și greșuri, să asigure o densitate optimă a însămînțărilor și culturilor, să împrăștie uniform îngrășămintele și să extindă mecanizarea lucrărilor la cît mai multe culturi.

La lucrările de recoltare paioaselor din acest an s-a avut în vedere extinderea organizării lucrului în flux continuu și schimb prelungit, avînd drept efect, încheierea acestei campanii în numai 7 zile.

Aplicată pentru a doua oară în acest S.M.A., **metoda fluxului continuu** constă în succedarea liniară a operațiilor; combina intră în lan și recoltează, o urmează presa care strînge și balotează paie, apoi tractorul cu plug ară, tractorul cu discuri pregătește terenul și ultimul utilaj, semănătoarea, în cazul culturilor duble.

Această metodă pe lingă faptul că asigură recoltatul și pregătirea terenului în timp record, răspunde necesităților agrotehnice moderne și în special pentru menținerea umidității normale în sol, ceea ce constituie mai tîrziu un factor de primă însemnătate pentru obținerea unor recolte bogate.

Excelenta organizare a muncii ca și mobilizarea exemplară pentru executarea lucrărilor, au avut ca efect realizarea sarcinilor de plan pe semestrul I-74 în pro-

porție de 126,3 la sută obținîndu-se pe unitate economii suplimentare cifrate la 465000 lei.

Printre mecanizatorii care au dus o contribuție esențială la succesele Stațiunii, numele lui **Marin Vasile, Matei Dumitru, Bădea C-tin, Mihai Ion, Gheorghe V. Gheorghe** și alții, se bucură de prețuirea colectivului figurînd la loc de cinste pe panoul fruntașilor.

Care sînt direcțiile actuale și de perspectivă ale stațiunii? Ce gînduri animă harnicul colectiv din Pucheni? Ce înseamnă prezent în viața mecanizatorilor?

Iată doar cîteva întrebări ale căror răspunsuri am încercat să le comentăm în prezența tov. **Dinu Constantin** secretarul organizației de partid al Stațiunii.

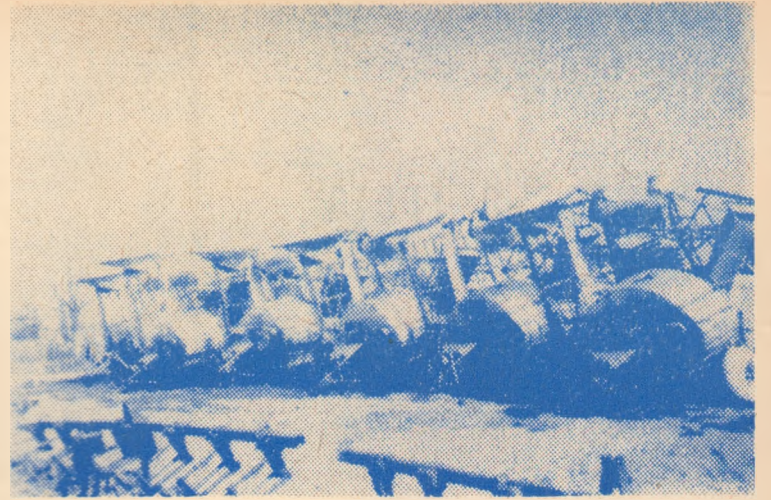
— Cred că nu greșesc spunînd că afirmarea rolului conducător al organizației de partid în viața economică și socială a Stațiunii, are drept bază orientarea și îndrumarea întregii activități în vederea realizării conceptului de **modernizare permanentă a agriculturii socialiste**.

Eforturile unite ale tuturor factorilor educaționali din unitatea noastră, se materializează an de an, printr-o continuă dezvoltare a conștiinței socialiste a membrilor colectivului, astfel că bunele rezultate obținute în activitatea de producție sînt urmarile firească a înfăptuirii în parte a programului de educație comunistă a mecanizatorilor. **Munca politico-educativă** la nivelul exigențelor actuale se înscrie în contextul mai larg al preocupărilor pentru generalizarea noului, pentru înlăturarea sau prevenirea deficiențelor, toate, avînd ca scop o eficiență economică cît mai ridicată. Pornind de la ideea că realizările de pînă acum sînt tranzitorii, avem pe agenda de lucru probleme de însemnătate majoră cum sînt: reducerea permanentă a prețului de cost la repararea și revizuirea tractoarelor, mașinilor și utilajelor, mărirea duratei de serviciu a întregului parc de mijloace printr-o întreținere optimă și o judicioasă exploatare, evitarea staționării tractoarelor, lucrări agricole de calitate pe baza însușirii celor mai recente cunoștințe agrotehnice, economii la combustibili și lubrifianți, extinderea lucrărilor în flux continuu, condiționarea pieselor de schimb și creșterea nivelului profesional al mecanizatorilor.

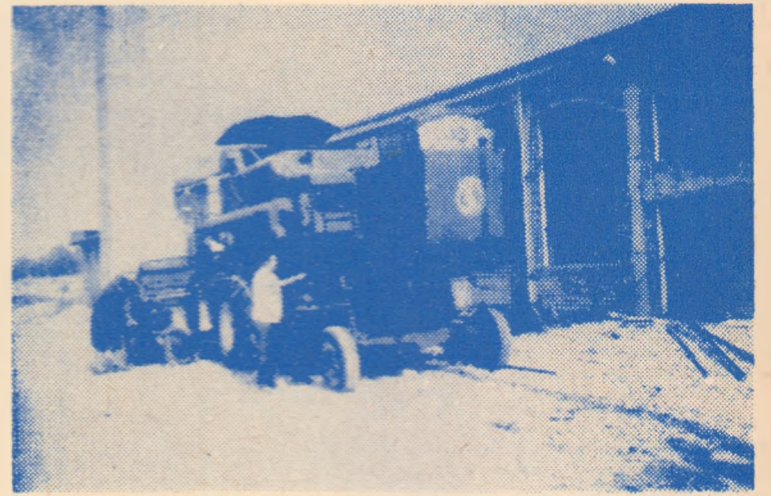
O cale eficientă pentru rentabilizarea întregii activități a Stațiunii, o constituie diversificarea și sporirea volumului de prestații și lucrări neagricole către unitățile cooperatiste din zonă. Această problemă a stat și în trecut în atenția noastră dar vom încerca în viitor să-i acordăm un loc prioritar.

Experiența ne demonstrează că tot ce am realizat sau ne propunem să înfăptuim, depinde de oameni. Deci, pe primul plan al preocupărilor noastre stă munca politică educativă ca instrument de dinamizare a întregului colectiv.

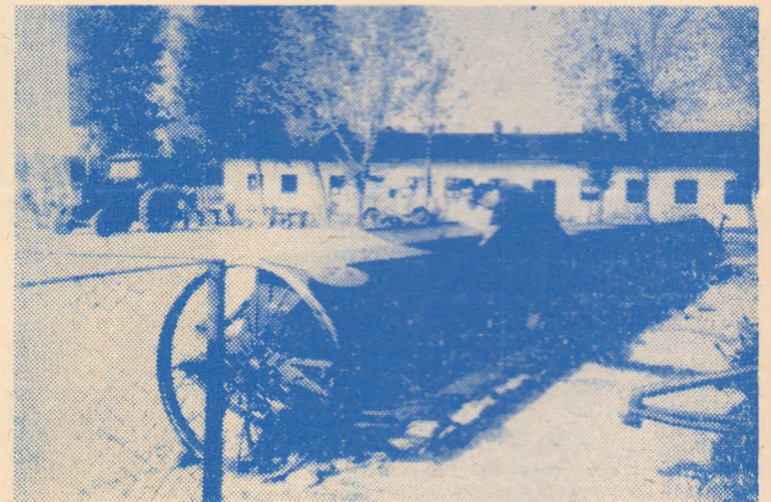
Cine vrea să se convingă de rezultate să meargă la Rifov, la

Aspect din parcul de mașini agricole

Lucrări de întreținere la combine

Verificarea semănătorilor inaintea ieșirii pe tarle

Balta Doamnei, Gorgota și-n multe alte locuri din apropiere, unde hărnicia mecanizatorilor de la S.M.A. Pucheni, noua lor concepție despre muncă și proprietatea obștească, au făcut ca belșugul și bunăstarea să fie evidente în casele lor.

Fiind de față la convorbirea noastră și inginerul șef al S.M.A.-ului, tov. **Vasilescu Marin**, am căutat să prezentăm unitatea și din unghiul promovării noului și a metodelor avansate de lucru.

De aceea întrebarea care a urmat a vizat esența acestei probleme:

— Care sînt preocupările dv. pentru introducerea noului în activitatea Stațiunii?

Pentru noi mecanizatorii, noțiunea de „nou” este extrem de complexă și cuprinde atît latura agrotehnică cît și cunoștințele legate de tractoare, utilaje și mașini agricole.

Fiind conșinși de importanța pregătirii profesionale ca mijloc de promovare a noului, organizăm în fiecare iarnă cursuri pentru perfecționarea mecanizatorilor în care se predau metodele avansate în lucrările agricole, se prezintă mașinile și utilajele noi,

insușindu-se cunoștințele despre exploatarea și reparația acestora.

Pe linia promovării noului, am introdus în ultima vreme în producția noastră, semănătoarele S.U.P.-21 care asigură lucrări de calitate în semănarea semințelor mici. În viitorul apropiat vom fi dotați cu combina Gloria C12, utilaj de mare productivitate, care prin adaptări repetate poate avea o largă arie de exploatare.

Atît în cazul semănătoarei S.U.P.-21 cît și a combinei Gloria C12, introducerea noului s-a făcut și se va face ca o cerință obiectivă a procesului de profilare și specializare în producția agricolă.

Prezentînd preocupările prezente și viitoare ale harnicului colectiv, deschidem un fructuos dialog cu unitățile similare din economie, fiind un util schimb de experiență și un mijloc de antrenare a tuturor mecanizatorilor în procesul de modernizare a agriculturii socialiste.

**Emil GEORGESCU
și Vasile BAȘA**

ADI CUSIN:

„Starea a treia”

Vocația lirismului se dezvăluie la Adi Cusin chiar de la nivelul contactului fizic cu lucrurile. nevoia de cunoaștere căpătând un suport precis. Autorul se construiește poetic pe sine, ca destin înscris într-o structură spațio-temporală dată, tocmai prin această relație cu obiectele pe care le numește cu voluptate. Adi Cusin privește un măr cu speranța dezvăluirii unui adevăr nou. O floare se descoperă ca o ființă spiritualizată: „Versul se urcă-n tija unei flori”. Traversând din volumul anterior, **Umbra punților**, enunța credința în „echivalența” iluzorie dintre realitatea concretă și cea literară. Viața intră direct în poem, ca pe o ușă, cu fructe, amurguri, zgomote, culori și fapte, îngrămădindu-se în cuvânt printr-un raport paradoxal de implicație reciprocă:

„Ce poeme de seamă se scriu./ Ce vieți mai tot les la iveală./ Încît nu știi de tu ești cel viu/ Ori aceea sint viei din greșală”. O stradă din Suceava, trecerea unei femei, frunza căzînd, mulțimea ce iese de la meci, turnul orașului, o iedă crucificată pe un zid înseamnă în noul său volum, **Starea a treia**, tot atâtea angajări sentimentale dar totodată adevărate prezențe sensibile. Starea de intimitate cu materia („Așează-te alături de mine, pe piatra cu singele cald”), fuziunea cu lucrurile dă prospețime și savoare versurilor voite „bucăți de viață”. „Ne naștem din privity” apare, din această perspectivă, versul cheie al volumului. Mesajul bulgărelui de pămînt solicită conștiința subiectului: „Sint un drumeț cu capul sus/ Ce cîntă iarba și-ți bea norii”; răbufnirea vieții din semințe revine obsesiv, culorile bucură evident: „Fusta roz în iarba verde/ Glezna fluieră argint./ Albul gîtului se-mbată/ Puls albastru dezvelit”. Lumea transmite semnale neauzite decît de subiect, invadîndu-l cu puterea ei creatoare: „Ascultă, ascultă/ Se aude cum bate/ Sămînța cu pumnii în fructe rotate./ Se aude cum floarea se uită pe geam/ Se aude cum vreau/ Și cum am!”. Un patos de esență eseniană străbate poemele. „Sărac și-mpărat pe-un neam de ferigi”, poetul surprinde pulsația planetei, percepe, ca pe o respirație, lumea. Violența dorințelor pleacă de aici; dintr-un prea plin vital se-ncheagă și versurile: „Iubirea mea pentru aproape/ Mușcă din lanț, se taie-n friu”.

Neliniștile apar din dificultatea de a aduna impresiile în cuvinte. „Cămașa poetică”, asemeni tunicii lui Nessus, sufocă și arde. Ruptura dintre trăire și exprimarea ei în poem duce la obsesia dublului, „eu și cu mine”, cauzînd identități antagonice: „Nu se-amăgesc/ Eu și cu mine./ Și-aud cum cresc/ unghii străine”. Iată motivul pentru care între poet și limbajul său se interpune o stare de dezechilibru generatoare de teama de Poem. Virtualitățile formei îl tulbură, caracterul de notație fragmentată, albă fiindu-i propriu. Rareori invenția abordează fâșiș modul metaforic ca în **De rerum natura**: „Nimic să nu-mi spu/ despre viață și moarte/ cînd fructul e copt/ iar la mijloc/ sunt eu./ Sărutul nostru e semnal de carte/ pe care l-a pus admirînd/ dumnezeu”. Cusin nu este un voluptuos al versului, preocupat de cum se spune, în primele sale volume pseudo-alegoriile fiind frecvente. Poetul operează cu sensurile logice ale cuvintelor, povestește, discută, combate. Construindu-și discursul liric la modul cel mai simplu, el dă impresia, în ultimă instanță, că se sustrage regimului metaforelor: „Metaforă, iubita mea bolnavă./ Înlănțuiri în șanț ne prăbușim./ Și nu se știe-n ora serii, gravă./ Dacă te string de gît sau ne iubim”.

S-ar părea că reveria rămîne străină debutantului din 1968 cu volumul **A fi**. Portretul satiric al poetului hrănit cu apa de roze a aventurilor imaginare își găsește loc în actuala sa carte (**Candid**). Cu atît mai mult poemul **Edvisia** care încheie aventura poetică circumscrie **Stării a treia** surprinde prin tentația contrară: aplecarea spre dimensiunea enigmatică a lucrurilor. Adi Cusin încearcă în **Edvisia** convertirea existenței concrete în esențe și forme pur imaginare. Materialitatea se deschide spre orizonturi infinite. O **Edvisie** fără identitate limpede, formă eternă dar evanescentă ca însăși ființa poeziei, îl obsedează. Născut sub zodia fantasticului, poemul simulează dilema poetului de a se împărți între consistența lucrurilor și căutarea unor forme iluzorii. Autorul oscilează astfel între doi termeni ireconciliabili: **a fi**, închis în substanța primului volum și **a părea**, ca între două înînituri, pretexte ideale pentru dramatizarea destinului poetic: „Nici din memorie, nici din prăpăstii./ Nu —/ mele tău nu-mbracă nici un trup/ Edvisia — se-ntuneacă-nfelesul ca sub zăpadă/ urmele de lup./ În loc de muzică/ silabisire. Se aruncă/ lestul unui trist poem./ — „Sunt depărtate, lamură, uimire./ Nici nu exist. Edvisia mă chem!”. Simbol al regăsirii neantului cu concretul, **Edvisia**, acord dintr-o carte încă nescrișă, relevă un alt Adi Cusin preocupat de confruntarea cu spațiul dintre soare și umbră, dintre vis și realitate.

Deschis promisiunilor, **Starea a treia** nu este ultimul cuvînt în poezie al lui Adi Cusin.

Magda URSACHE

tor cunoscut, „Amintirile din copilărie au și ele același caracter. Creangă povestește lucruri din vremea cînd el trăia în satul natal și simțea, gîndea, vorbea și se comporta ca toată lumea din jurul lui. De altminteri, și așa-zisele povestiri, de pildă: „Stan Pățitul” sau „Ivan Turbinică”, sint tot un fel de povești populare. Aș putea merge chiar mai departe și să consider, într-un anumit sens, tot ca „poveste” și nuvela, cum i se spune adesea, „Moș Nichifor Coțcarul”.

„Popularitatea” acestor doi scriitori se manifestă însă și prin modul de a comunica lucrurile văzute și trăite de dinșii. Afirmarea aceasta este tautologică, pentru că unui conținut popular nu-i poate corespunde, cel puțin teoretic, și în mod just, decît o exprimare populară. Neculce și Creangă sint scriitori populari și din acest punct de vedere. Ei folosesc vorbirea moldovenească din epocile respective.

Pe Neculce l-a ajutat, ca să zicem așa, să fie popular și în exprimare, faptul că el nu era un om de carte în sensul în care au fost astfel predecesorii lui, Miron Costin și fiul său Nicolae, sau, înaintea lor, Ureche, care cunoșteau, de pildă, limba latină. De altfel, și unii croniciari din epoca lui Neculce sau de mai tîrziu au avut posibilitatea, poate și dorința, să studieze, în sensul mai mult ori mai puțin pretentios al cuvîntului, Neculce știa, bineînțeles, să scrie, să citească, citea mai ales, judecînd după opera lui, cărțile sfinte de toate categoriile, la care se adăugau și altele de lecturi, probabil, printre ele, unele cărți populare care circulau pe vremea aceea. Dar el s-a întemeiat mai cu seamă pe îndelungata sa experiență personală, care, din cauza împrejurărilor, s-a complicat și s-a dezvoltat în urma luptei de la Stănilești, cînd a trebuit să părăsească Moldova. Împreună cu Dimitrie Cantemir, și să trăiască întîi în Rusia, după aceea în Polonia, vreme de nouă ani.

În comparație cu Neculce, Creangă avea studii, dar studiile lui constau, cum se știe, din cele patru clase de seminar de la Socola, și cele două clase de la Școala Normală din Iași unde l-a avut director pe Titu Maiorescu. Deci o instrucțiune relativ modestă. De altfel, îndrăznesc să afirm că, chiar dacă ar fi învățat mai departe, chiar dacă ar fi fost student universitar și și-ar fi luat o licență, Creangă ar fi rămas tot scriitor popular în esență, și din punctul de vedere al exprimării.

Limba lui Neculce și limba lui Creangă interesează în foarte mare măsură pe lingviști. Din ce cauză? Sint izvoare foarte importante pentru cunoașterea istoriei limbii noastre naționale. În privința aceasta, importanța lui Neculce este mai mare decît a lui Creangă din cauza epocii în care a trăit și a scris, epocă foarte săracă în texte autentice, sub aspect lingvistic, în sensul că ar fi scris într-o limbă, fie și aproximativ corespunzătoare realității. Neculce prezintă un caz special, prin faptul că unul dintre numeroasele manuscrise care ne-au transmis opera lui conține un număr de pagini scrise de el însuși, adică de un om care nu era de meserie copist și de aceea nu avea o tradiție în ce privește redarea în scris a vorbirii, cum aveau toți copiii din vremea lui și dinainte de el. Copiștii respectau tradiția inaugurată în secolul al XVII-lea și al XVII-lea, și din cauza aceasta, limba operelor transcrise de copisti rămînea în urmă, adesea mult în urmă, față de evoluția firească, neîntreruptă a limbii vorbite realmente. Manuscrisul miscellaneu 253, în care Neculce a adăugat cîteva pagini întregi și multe fraze, propoziții etc. — nu numai în partea privitoare la propria-i cronică — este extrem de prețios și poate fi considerat, în ce privește aceste adaosuri, drept manuscris autograf și de aceea trebuie pus înaintea altora la baza studiilor de istorie a limbii noastre. Avem astfel tot dreptul, ca să nu spun și obligația, de a socoti, cel puțin în linii mari, dar nu prea departe de adevăr, drept limbă vorbită autentică a moldovenilor din prima jumătate a secolului al XVIII-lea felul cum ne înfățișează Neculce, în paginile amintite, evenimentele pe care le narează.

Creangă scrie, mult mai tîrziu, cînd posibilitățile de a ne informa cu privire la limba reală, vorbită de mase, sint ceva mai numeroase, chiar dacă nu totdeauna foarte sigure, și de aceea se justifică, sper, afirmația mea că, din punctul de vedere al importanței ca izvor de informație cu privire la limba noastră, cronica lui Neculce este superioară. Afară de asta, Creangă a fost învățător, ceea ce înseamnă că a învățat în școală anumite lucruri care nu se potriveau cu realitatea lingvistică. În plus, în calitate de învățător, trebuia vrînd-nevrînd (el ar fi spus mort-copt), să se conformeze indicațiilor date de autoritatea superioară în materie de învățămînt și cultură care era Ministerul Instrucțiunii Publice și al Culturii, cum se spunea pe vremea aceea. Și Creangă se supunea, scrișînd poate din dinți sau rizînd, bătîndu-și joc de cei care l se părea lui că falsifică limba reală, dar nu avea ce face, și chiar în manuscrisele autografe se vede că întrebunțează, între altele de pildă, forma **sunt: eu sunt, oamenii sunt**. Nu numai Creangă scria, acumă 140—150 de ani, **sunt**, dar nimeni, cred, afară de cei care volau să se conformeze unor anumite teorii greșite din punct de vedere științific, nu spunea **sunt**. Această formă s-a impus încet-încet prin Academia Română.

Altă particularitate, care nu interesează exclusiv pe lingviști, constă în faptul că, datorită tocmai conținutului operii

lor, acești doi scriitori „vorbesc”, nu „scriu”, atunci cînd povestesc. Ei nu se gîndesc la un viitor cititor, ci au în minte, oarecum în fața lor, niște ascultători, și de aceea vorbesc cum ar fi vorbit oricare dintre ascultătorii lor, indiferent de pregătire, indiferent de talent ș.a.m.d. Bineînțeles, din cauza talentului, felul acesta oricare, banal, sub aspectul strict lingvistic, de a se exprima capătă forme artistice pe care le cunoaștem și le apreciem cu toții. Pe lingviști îi interesează oralitatea limbii amîndorura în sensul autenticității, nu totdeauna perfecte, dar foarte apropiată de perfecțiune, a vorbirii folosite de Neculce și Creangă.

Prin ce mai seamănă acești doi scriitori? Prin talentul lor, calitate înnăscută, care le-a creat un loc de frunte în istoria literară românească. Dar și aici trebuie să invocăm caracterul popular al operii lor, Creații stilistice, în sens strict personal, aproape nu găsim nici la Neculce, nici la Creangă. Amîndoi recurg la expresiile, locuțiunile etc. existente de multă vreme în limba de toate zilele folosită de orice vorbitor. Pe ei însă, talentul i-a ajutat să le folosească altfel, adică mult mai bine. Se știe că povestitorul humuleștean apelează foarte des la

anecdotele și povestirile populare. Astfel, ca să dau exemple numai din Neculce, căci pe Creangă ironistul îl cunoaște toată lumea: vorbind la un moment dat, de un fost vistiernic, care a ieșit dator cînd și-a terminat slujba, spune: **Așe sint de bune boierile în Tara Moldovii de la Vasilie-Vodă incoaci**. Despre un cleric, care denunță pe cei ce i s-au spovedit: **Videți acum ce-au făcut acel dohovnicu grec! D-e-dragu-i să i te spovediești la dinșii**. Sau despre Mihai Racoviță, care, cînd urma să fie reales domn, voia să arate, prin atitudine și prin vorbe, că nu ține să revină la tron, Neculce spune: **Să facă a nu-i plăce să primască domnia, ca și fata cie ce dzisă unui voinic: Fă-te tu a mă trage, și eu oi merge plîngînd. Așe să făcē și Mihai-Vodă că nu-i trebuie domnia**. Neculce întrece pe Creangă, dar nu din cauză că talentul său ar fi mai mare, ci datorită condițiilor oarecum extra-literare ale cadrului prezentat în cronica sa. Astfel el este și un excelent portretist. Portretele sale, foarte numeroase, au, mai toate, o nuanță moralistă, care ne aminteste de moralisții occidentului din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, în sensul că înfățișează pe oameni dintr-un punct de vedere oarecum critic, bazat pe observația atentă a comportării lor, precum și pe o concepție etică despre lume, despre viață. În expresia propriu-zisă, pasajele corespunzătoare din cronică sint tot populare, nu diferă prin nimic de povestirea curentă a evenimentelor. Iată cîteva exemple. **Duca-Vodă cel Bătrîn: că el își ține lucru prē sus, Curtea lui, casa lui, cheltuiala lui ca un craiu ține. Și cînd ieșē afară-n nărod, tot posomorit căuta, ca să-i iē oamenii de frică... Era om nu prē nalt, burduhos și bătrîn. Numai își cernē barba**. Pre atita se eunostē că n-are acătare minte sau frica lui Dumnedzău. — **Dumitrașcu Vodă (Cantacuzino): era un om bătrîn, grec țărăgrădean de neam! lui, de Cantacuzonești... Și era om nestătător la voroavi, tălpis amăgitor, geambaș de cai de la Fener din Tariograd. Că el, de bătrîn, dinți în gură n-avē. Dimineața îi inclie, de-i punē în gură, iar sara îi desclie cu încrop și-i punē pe masă, Carne, în toate posturile, cu turcii deprună minca. Constantin Cantemir, tatăl lui Antioh și al lui Dimitrie: Carte nu știe, ci numai iscălitura învășă de-o făcē. Practică bună avē la voroavă, era sănătos, minca bine și hē bine. Semne multe avē pe trup de la războie, în cap și la mîni, de pe cîndu fusese slujitor în Tara Leșască. La stat nu era mare; era gros, burduhos, rumăn la față, buzat. Barba îi era albă ca zăpada. Cu boierii trălē pină la o vreme, pentru că era om de țară, și-i știe pe toți, tot anume, pe carei cum era. Și nu era mindru, nici făcē cheltuială țării, că era un moșneagu fără doamnă**.

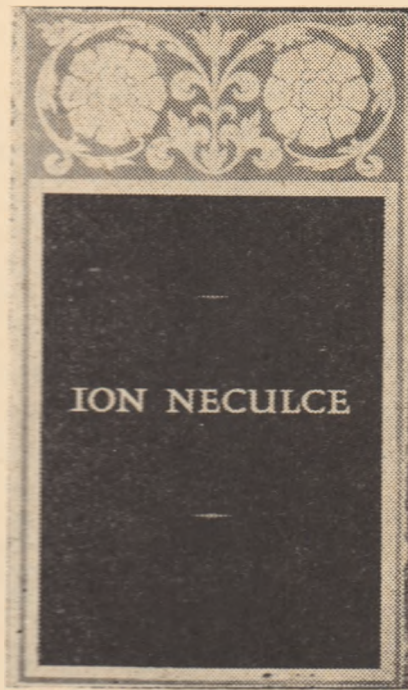
Stilul lui Neculce are și numeroase particularități pe care nu le putem considera populare, pentru motivul că ele sint o creație strict personală. Trebuie să fi avut modele de la care a pornit, dar, așa cum se înfățișează în cronică, putem afirma, cu toată certitudinea că este vorba de un produs propriu. Mă limitez la un singur citat, ceva mai lung, care conține, de fapt, păreriile croniciarului, în general foarte defavorabile, despre greci. A intervenit, bineînțeles, și interesul de clasă, în sensul că înmulțirea grecilor, care începuse încă înainte de domnia fanarioților, reprezenta, pentru „boierii de țară”, o concurență redutabilă în ce privește dobîndirea funcțiilor și importanța în viața politică. **Așe socotesc eu, cu firea mē aceasta proastă; cînd a vrē Dumnedzeu să facă să nu fie rugină pe fier și turcii în Tariograd să nu fie, și lupii să nu minince oile în lume, atunce poate nu vor fi nici greci în Moldova și în Tara Muntenească, nici or fi boierii, nici or putē minca aceste doao țări, cum le mincă. Iar alt leac n-au rămas cu condēiul meu să mai pomnescu, ca să pot gici. Focul îl stingi, apa o iezăști și o abați pe altă parte, vîntul cînd bate, te dai în lături, într-un adăpost, și te odihnești, soarele întră în noor, noaptea cu întunerecul trece și să face iar lumină, iar la grec miă, sau omenie, sau dreptate, sau neviclesug, nici unele de aceste nu sint, sau frica lui Dumnedzău**.

*

Din cele ce precedă sper că rezultă destul de clar justetea părerii exprimate în titlul acestui articol. Asemănările multe și profunde dintre Neculce și Creangă izvorăsc dintr-o înrudire electivă, de natură individuală și totodată colectivă, dacă-i pot spune așa, în sensul că trăsăturile lor psihologice strict personale s-au grefat pe cele specifice ale moldovenilor în general. Cred că pot invoca în sprijinul acestei afirmații numele celui de-al treilea mare povestitor al literaturii noastre: Mihail Sadoveanu, care seamănă cu Neculce și cu Creangă nu pentru că i-a avut ca „învățători” în activitatea sa scriitoricească, ci din cauza aceleiași înrudiri electivă de care am amintit.

Pentru un bun cunoscător al psihologiei moldovenești, acești trei reprezentanți străluciți ai scrisului nostru național nu puteau fi, judecând după opera lor, decît moldoveni. Întocmai cum I. L. Caragiale, de pildă, nu putea să fie, privit din același punct de vedere, decît muntean.

1) Și Creangă se oprește adesea, fără intenții totdeauna speciale, asupra particularităților caracteristice, fizice și psihice, ale oamenilor, dar acest aspect ocupă un loc puțin important în opera sa.

NECULCE, PRECURSOR AL LUI CREANGĂ

proverbele și zicalele afit de numeroase și de plastice din vorbirea populară. La fel, Neculce, care pune însă destul de des la contribuție și cărțile religioase, în primul rînd Biblia. Înteressant este că, oricîteori întrebunțează citate — așa le numește George Călinescu, biograful lui Creangă, care vorbește chiar de erudiția acestuia, pornind, evident, de la ideea că citatele constituie o particularitate a filologilor, erudiți aș zice prin definiție — el se simte obligat să facă trimiterile respective (obicei iarăși specific al filologilor). Cînd reproduce un proverb sau o zicală, care se potrivește fie faptului povestit, fie persoanei în speță, de ex.: „Pielea rea și răpănoasă ori o bate ori o lasă”, sau „Cînd e brînză nu-i bărbîntă”. Creangă adaugă „vorba ceea”, care este un echivalent al izvorului citat de filologi etc., etc. Neculce procedează la fel, dar întrebunțează alte formule, aparent mai „savante”: „precum dzice”, „după cum dzice”, „cum ne dzice Scriptura”, „cum dzice Cristos la Evangheliă”, sau „precum mărturisește David prorocul”. Deosebirea, de ordin mai mult exterior, se explică, în primul rînd, prin atmosfera spirituală a epocii în care s-a format și a trăit fiecare.

În calitatea lor de moldoveni, amîndoi cultivă ironia într-o măsură mai mare decît de obicei, dacă ne referim la întrea-g noastră literatură. Ironia este o caracteristică a felului de a vorbi popular. Țăranii, se știe, folosesc des ironia și aluziile, cum se vede mai cu seamă din

Confesiunile lui George Lesnea...

...nu au apărut încă în nici o revistă literară, aceasta intrucât, probabil, vivacele nostru septuagenar înțelege să se confeseze numai prin poezie. În rest, peripatetizează. Cine vine la lași și vrea să afle noutăți despre cei vechi nu-și poate găsi un conviș mai informat, mai antrenant și mai plin de savoare decât George Lesnea. Multe din „zicerile” lui au intrat în articole și în cărți, fără a fi citată sursa. Dar maestrul este o sursă nepuizabilă, un risipitor pe care nu-l interesează expresia „în exclusivitate pentru...”. De citeva duminici el își descarcă... în exclusivitate pentru toți ascultătorii Postului de radio Iași, sacul cu amintiri. În fata microfonului (și a lui Grigore Ilieși, care a obținut privilegiul de a-l intervieva) George Lesnea nu are nici o inhibiție, creînd atmosferă ca la orice masă de „prieteni”, evacuîndu-i cu patetism, dar și cu spirit critic, pe Ibrăileanu ori pe Sadoveanu.

Este, acesta, unul din seriilele radiofonice cele mai inspirate și mai ascultabile ale Radio-ului Iași.

Dicționar?

După cite bănuim, „Primul meu dicționar” apărut în Editura „Ion Creangă” nu-și revendică virtutea didactică. A-l recomanda în librării, odată cu rechizitele scolare pentru clasa I, ține deci de inițiativa și fantezia personală a vânzătorului din librărie. Problema care se pune a în ce măsură avem de a face cu un autentic dicționar (fie și plin de tautologii, după chipul și asemănarea fratelui mai mare, dedicat altor virște) ? În fond, nu faptul că sub o banală poartă, academic desenată, se scrie poartă, iar sub o găină-găină, supără. Ci glosările care eludează practic a veritabilă punere în temă a copilului. A spune, de pildă, că balena nu este pește, că furculița servește numai la mîncat sau că — dăm un alt exemplu, luat cu totul la întimplare — carul cu boi apare tot mai rar pe străzile noastre, nu înseamnă a spune ceva, cît de cît definitiv, despre balena, furculița sau car. Pe firul unor asemenea modalități se ajunge la fel de fel de amuzamente, din care pe unele numai o foarte fragilă virgulă câtă a le deosebi, cu rigoare a exprimării, de clasicul anunț „confecționăm mănuși din piele de damă”.

Ideea unui „prim dicționar” este bună. Dar Editura „Ion Creangă” are datoria să pună de acord cuprinsul cărții cu titlul de pe copertă, pentru a nu provoca inutile dezluzii sau nedumeriri micului cititor și a nu fi puși în situația de a suspecta vânzătorul de librărie de involuntar trafic de influență. De n-ai fi rădăcit printre rechizitele scolare cîți ar cumpăra oare acest anost (inclusiv din punct de vedere grafic), așa zis dicționar ?

Alb pe negru

Miercuri, 28 august a.c., televiziunea ne-a oferit o premieră pe tară, Răzbușarea. Pînă aici nimic neobișnuit. Prinși de conflict, urmăream cu sufletul la gură un dialog cheie. Dar... blestemată fie clipa în care am renunțat la cursurile facultative de limbă spaniolă. Acum aș fi știut ce se petrece pe ecran cu ajutorul sunetului articulat și nu prin descifrarea pantomimei actorilor ca în vremurile de glorie ale cinematografului mut.

Oricum, regretul e cu mult prea tardiv. Presupunînd că am fi înțeles spaniola și am fi trecut ușor peste replicile scrise în românește cu alb pe fondul foarte alb al unei Spanii

albite de un soare arzător, nu aș fi putut face același lucru atunci cînd s-a transmis Cazul Mattei (doar unul din multele care ne-au inveninat seriile de film Tv. cu asemenea inserțiuni ilizibile).

Oare rezolvarea tehnică a acestei deficiente să fie cu mult mai costisitoare decît nemulțumirea telespectatorilor (minus cei poliglota) ?

Pe scurt

● Aura Buzescu a implinit 80 de ani. I-a implinit urmîrind din sala viața născută sub reflectoare de colegii săi întru pasiune și regretînd că filmul n-a solicitat-o niciodată. Cei de pe scenă și-o doresc cît mai mult martoră a artei lor, iar noi consemnăm (a cîta oară ?) că filmul se încăpățînează să nu păstreze creațiile marilor noștri actori. Nu vom regreta ? ● La Suceava au fost reluate săpăturile la fosta Curte domnească din incinta orașului. Primele săpături au fost o reșită boagă despre care ne vom ocupa. ● Au revenit la Mălini toate manuscrisele, cărțile și obiectele lui Nicolae Labis. Locuința sa părintească se pregătește să primească investitura de casă memorială. ● Un scurt conașiu petrecut la Iași în prelejurii lui Corneliu Baba înfățișă de suflet și de sevelet cu prietenii și pictorii mlaoveni. ● Te Fățicean și în curs de amenajare Muzeul orașului. La parter, iar în etaj domnește Ion Irimescu prin cele mai reprezentative lucrări ale sale dinsele orașului în care a copilărit. ● Trei actori ieșeni, Gh. Macovei, Dionisie Vitcu și Petre Ciubotaru, au dat viață pe micul ecran (într-un episod de la ora 15) unui savant moment de l. L. Caragiale. ● Pictorul Dan Hatmanu ne invită la o „expoziție cu discuții”, prilej de dezbateri a problemelor legate de pictura contemporană, prin participarea unor critici de artă și — bineînțeles — în prezența publicului. Pentru început, Muzeul de artă din Roman. Următoarele Galeriele de artă Suceava, noile galerii suceveze ce se deschid în toamnă. ● La Vaslui se fac ultimele rețușe la programul tradiționalului festival al umorului. De astă dată, formele locale își propun să vină cu o contribuție mai substanțială. ● Iașiul e în fierberea pregătirii Festivalului de poezie aflat sub aripa Lucieșărilor, în timp ce la Ipotești au fost terminate lucrările de amenajare la Complexul muzeistic. ● Anoste atît imaginile colecționate la Tv (Album duminical) sub titlul „Lustrate din lașul de odinioară și cel de azi” cît și comentariul semnat de Paul Anghel.

N. IRIMESCU

Top Cronica-RTV. Iași

34

— Secția română —

1. Sinteză — Sfinx
2. Anule, Hanule — Phoenix
3. Orașul — Eduard Țogoreanu
4. Legende de Sarmisegetuzei — Experimental Quartet
5. Cînd amintirile — Stela Enache și F. Bogardo
6. Tîrm românesc — Melancolic Grup
7. Cercul — Marcela Saftic
8. Pină departe — Nicky Dorobantu
9. Povestea mea — Roșu și Negru
10. Pentru un cîntec — Capital

— Secția străină —

1. On My Life — Jimmy Cliff
2. Let It Be Me — D. Roussos
3. Marie — Marie Laforet
4. Mockingbird — James Taylor și Carl Simon
5. Rock & Roll Everybody — Barabas
6. The Puppy Sand — David Cassidy
7. La malancolie — sed in Black — Mungo Jerry
8. Long Legged Woman — Sheila
9. Dancing Machine — Jackson Five
10. Waterloo — ABBA

Ion JALEA :

„Vizită pe un șantier de construcție” (basorelieu)

Expoziții

Artiștii plastici și istoria patriei

Omagiul, expoziția de la „Dalles” ca și cele deschise în sălile adiacente: „Ateneu”, „Galeria Nouă” și sala de expoziții de la Teatrul Național, celebrarea a 30-a aniversare de la eliberarea României de sub dominația fascistă. Fișec, în expoziție sînt prezente acele compoziții ample dîndu-ne sugestiv, în ansamblu, imaginea unei cronici ilustrate a istoriei contemporane a poporului nostru. Sub imboldul patriotismului și al conștiinței de artiști cetățeni, artiștii au intuit și înfățișat momentele mai importante și decisive ale eliberării patriei și ale construcției socialiste.

De la lupta împotriva fascismului — ca în sculptura „Eliberarea” a lui Naum Corcescu, reprezentînd un muncitor înarmat chemînd înflăcărați tovarășii săi la luptă, ori ca în „Eliberarea” de Gabriela Adoc, interpretînd într-o manieră alegorică și barocă, pînă la viață, un moment al insurecției, sau ca în „Insurecția armată” de Dan Hatmanu ce realizează într-o sinteză expresivă reunirea mai multor momente concepute în spiritul unor inscripții simbol, amintindu-ne de imaginile de pe o stelă antică, apoi Spiru Cîndă, cu aceeași sobrietate cubistă și Ion Nicodim — „În memoria eroiului necunoscut”, Ion Piliuță — „Înarmarea deștinuților politici”, excelînd și de data aceasta prin desen, continuînd apoi cu Corneliu Ionescu, Virgil Miu, Petru Popovici, Viorica Ilie Velcescu ș.a., — la aspectele pline de eroism ale construcțiilor socialismului fie a celor din industrie ca în lucrările lui G. Covalschi, Stefan Ciltea, Vlad Florescu, M. Ionescu, M. Vremir, Mac Constantinescu sau din agricultură ca în sugestiva și monumentală figură „Fata cu soare” a lui G. Apostu ori în insulăra compoziție a pictorului Gh. Anghel sau a celor semănate de Mihai Macri, Aurel Nedel, Mihai Cămăruț, D. Căileanu ș.a. sînt, ca într-un serial, reconstituite pagini de eroism și realism din istoria patriei. Dominante sînt și tablourile simbol în care se impune autoritar Brăduț Covaliu cu „Pornind spre viitor”, o compoziție sobră de un realism viguros, Gr. Minca cu „Victorie”, Iiescu-Călinești cu „Cîntecul pămîntului”, demonstrînd încă odată că artatul se situează printre cei mai autentici interpreți ai sculpturii în lemn, Val Gheorghiu cu „Cîntec pentru orașul meu”, excelînd în armonia cromatică, dar și în modul personal și inedit de a sugera plastic orașul nou, ca și I. Sălișteanu („Fruitele jertfei”), V. Mărgineanu („Copiii visează”), E. Popa („Victorie”), P. Balog, Eftimie Birleanu („Sărbătoare”), Traian Brădean, Adrian Podoleanu, Viorica Iacob, V. Alușanu, I. Pacea, Zoltan Molnar ș.a.

În cele aproape 400 de lucrări sînt cuprinse toate genurile artei: pictură, sculptură, grafică și arte decorative, iar ca introducere la expoziție este prezent un amplu panou retrospectiv. În care tablouri semănate de Palladii, Rescu, Steriadi, Iser, Bunescu, L. Grigorescu, Phoebus, Jiquidi, Ziffer, D. Ghiață, M. H. Maxy, N. Acotz, S. Szony, C. Medrea, Gh. Anghel, R. Lăcea, C. Baraschi ne reamintesc de acei primi ani de după 23 August, în care se înfiripau mugurii artii socialiste și în care artiștii amintiți atașați cauzei populare, au legat tradițiile realiste de năzuințele contemporane. Creația lor este continuată azi cu strălucire de generația măștrilor în care operele lui Il. Catargi, C. Baba, A. Ciucurencu, A. Ciupe, C. Bogdan, I. Jalea, I. Irimescu, Gh. Ionescu continuă a fi exemple de opțiune socială și de maturitate artistică, fiecare dintre ei reprezentînd un stil, o manieră plastică, adesea făcînd școala în rîndurile

artiștilor mai tineri și sinceri admiratori. Nu pot să nu subliniez inspirația de o stringentă și inedită actualitate din creația pictorului Ciucurencu, care manifestă acea dorință de a fi mereu nou și actual prin tablourile sale măiestrit realizate: „Export de tractoare” și „Tineri militar”, ca de altfel și maestrul I. Jalea în basorelieful său de mare finețe sculpturală: „Vizita la un șantier de construcție”.

Ne aflăm, așadar, în fața a numeroase lucrări, ce implică o atitudine socială și estetică clară și prin aceasta ele cuprind un mesaj și o perspectivă, exprimate prin limbajul plastic caracteristic fiecărui artist, făcînd din imaginile lor realități spirituale și tot altele mijloace ale transmiterii gândului lor către publicul larg. Ele fixează un moment de umanitate ce se prelungește în perspectivele viitorului.

O asemenea analiză diferențiată pe personalități ne-ar dovedi existența a diverse stiluri, aria complexă a evoluției artei noastre în care coexistă fericiți lucrări de o uluitoare tradiție ce continuă dezvoltarea și evoluția în moduri diferite, alături de îndrăzneala și cetezanța prezentului sau de lucrările acelor artiști ce riscă uneori de a nu fi înțeleși, greșind, paștînd pe novatori sau rămînd doar la stadiul de experiment. Pașișă sau superficialitatea finisării plastice trădează la unii artiști lipsa pătrunderii sensurilor dezvoltării spirituale ale societății. Ne oprim însă și la acei artiști care îmbină fericit noul din arta modernă cu o anumită măreție a eroismului social. Aceștia din urmă le asociaz creațiile unui I. Bișan sau V. Ștran, ce monumentalizează faptul cotidian, a unui Mihai Rusu ce colorează optimiste scene cu depline semnificații alegorice, al lui V. Călmare ce imprimă desenului funcția diriguitoare a precizării spirituale a unei compoziții, a lui Gh. Șaru, sau Sabin Bălașa, Marius Cilievici sau Traian Brădean, Pavel Codiță sau Sultana Maitec.

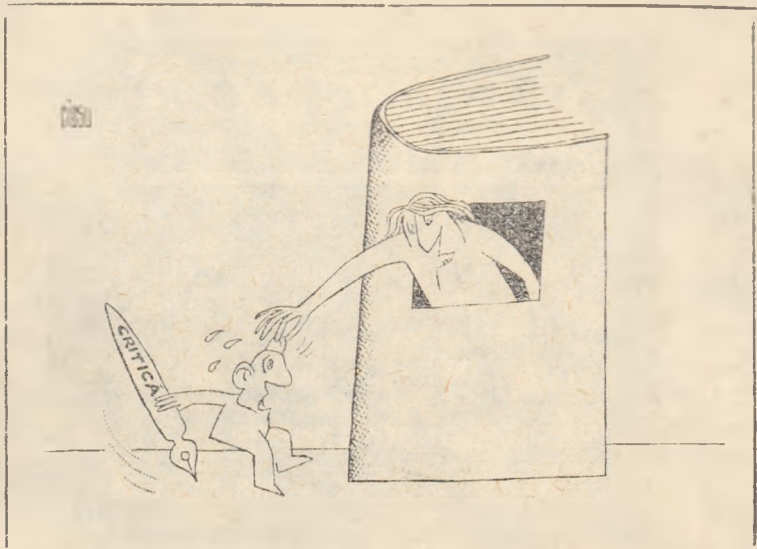
În continuare, graficienii imprimă lucrărilor lor căi:atea de a fi o artă de masă, nu atît în sensul difuzării ei, deși s-ar putea discuta mult în această privință, ci în sensul generalizării aspirațiilor populare, și este suficient să cităm pe C. Baciu, Marcel Chirnoagă, V. Dobrian, V. Kazar, M. Dumitrescu, P. Erdős, Dan Erceanu, Gh. Ivancencu, Ion Petrovici, Mariana Petrascu.

În arta decorativă, se impun în mod deosebit lucrări ca „Învingătorul”, o urlășă și monumentală tapiserie, semnată de Ana Lupaș, o artistă cu o fervoare creatoare ieșită din comun, sau „Festiva 30”, faianță glazurată, de Costel Badea, al cărui nume elocvent se aude tot mai des în competițiile internaționale.

Dobîndînd o funcție socială, operele expuse nu și-au pierdut sensurile individuale ale creației, trăsăturile de unicat și original, din contră, ea le-a imprimat sensuri noi și le-a permis tensiune emoțională și umană.

Dar, meritul acestei expoziții, alături de afirmarea unor personalități și îmbogățirea patrimoniului nostru artistic cu opere de certă valoare artistică, îl constituie omagiul pe care creatorii l-au adus mărețului eveniment istoric al poporului nostru, eliberarea de sub dominația fascistă și totodată de afirmare a responsabilității și conștiinței misiunii nobile a artei de a fi un instrument de perfecționare continuă a societății, a omului, de afirmare a modului de muncă și viață socialistă.

Mircea DEAC

SPORT

PHOENIX

Din puținul care se poate deduce ascultînd transmisiile cam prețios-bilbite ale crainicilor reporteri (Ion Ghișulescu e pur și simplu delicios, ca un tort garnisit cu cafe și galite deitate pe cel mai serios ton din lume) reiese că etapa de duminică a fost slabă sub raport tehnic și spectacular. Craicul de la Constanta anunța, deziluzionat, că ceea ce se joacă acolo nu e fotbal, cel de la Pitești, plictisit ruga despecerul radio-ului să nu-l deranjeze că tot n-are ce transmite, ș.a.m.d. Doar la Arad și Cluj pare să se fi jucat mai serios. Dealtfel Dinamo și Politehnica Timișoara sînt singurele echipe care știu pentru ce joacă. De Dinamo nu ne mirăm, e o echipă matură și are o busolă de mare precizie; studenții timișoreni, după ani de anonim, ambiționează să redea orașului de pe Bega gloria de altădată. Le dorim să reușească. Dintre noile promovate, Olimpia Satu-Mare face, acum la început, o figură destul de bună; de i-ar ține cramponele. Că cel de la Galati au pornit fără ele la drum lung și greu, presărat cu gropi și dimburi periculoase, anevoie de trecut și pentru bătrînul Lupulescu, cel chemat de Iași ca mare speranță. Drept care noi, ieșenii, a trebuit să ne punem speranțele în alții, majoritatea tineri fără expe-

riența marilor întreceri. Pînă la însușirea acesteia, încasăm: Duminică, în bănie, oltenii au fost destul de darnici, umplîndu-ne sacoașă cu goluri. Nici nu era prea greu, cu un portar abia trecut de vîrsta preșcolară.

Așa avem noi noroc întodeauna; creștem portari buni pentru case străine, îi lăsăm să plece și jucăm cu cine se întimplă. Nu vrem să-i fac un reproș imberbului Mihăilă; el ce vină are?! Reproșul țînteste în altă parte. A bon entendeur, salut!

Ne-a plăcut intrarea, la Politehnica, a lui Costea, intrare care a dat un plus de incisivitate atacului. Sper să mai auzim și să mai audă și alții de el. Și nu numai de el, căci Ilie Oană are acum un lot de jucători tineri cu care, sîntem siguri, — după o perioadă de omogenizare, de sudare — va da mult de furcă oricărui partener de întrecere. Sincer vorbind, alit ne dorim deocamdată. Pe urmă vom mai vedea.

Ca pasărea Phoenix a reînviat echipa S. C. Bacău. Deci nedreptatea (nu numai minciuna, cum s-a crezut pînă acum) are picioare scurte.

INTERIM

Un poet din R. F. Germania WOLF PETER SCHNETZ

Născut în 1939 la Regensburg.
Fondatorul **Academiei Tinere**, München, 1964.

A publicat numeroase volume de poezie, printre care: „Geometria liniștii” (1962), „Variațiuni orifice” (1963), „Manifest politic” (1964), iar ultima apariție editorială este volumul „Peisaje erotice”, din care oferim acum cititorilor noștri câteva poezii în traducerea lui Mihai Ursachi.

Wolf Peter Schnetz este un cunosător și admirator al poeziei române de astăzi. El este autorul antologiei „Tinăra lirică românească” („Junge rumänische Lyrik”), 1970, și al antologiei „Poezia germană din România” („Deutsche Dichtung aus Rumänien”), 1970.

„Premiul de onoare” al orașului München pe 1966.

Julie

Anul vinzătorilor de înghețată,
a cornetelor reci, colorate,
aleargă după copii,
care dau cu banul
„pajură sau cap”.
Cine cîștigă
cumpără cerul.
Nici o făgăduință,
nici o navă stelară
nu poate cuceri și scoate de sub vrajă
acel tărîm unde riuri de gheață
termină visul
de lapte, de opiu
pe buze.
Pe limbă
norocul se stinge.
Înțeleptul
dăruiește cerul său
amintirilor.
Trecutul
e ghetoul său,
verile lui sînt răcoroase,
culorile
se adîncesc în direcția
pasului.
Pe această urmă
nu se rotește
vreo pajură.
Banul arată
doar cap.
Cel care caută
nu are noroc.

geneza unui peisaj III

Singe aprins
irumpe
deasupra plantelor moarte
iarbă
roiuri tot cresc
din răcoare în miezul
a ceea ce-i dulce
ca un scaiet
am înflorit
atita abis
mă îmbrățișează
cu mușcătura cerului
atita spațiu în jur
ce se-nnoiește rotindu-se
și rugi incredibile
o femeie merge cu pieptu-nainte
în anotimpul ce vine va fi
îmbrățișată.

geneza unui peisaj IV

N-am fost niciodată
de-aici
soarele
întoarce grăuntele
pentru iernat
în sonuri așchiate
văzduhul goneste
deasupra landelor.

peisaj erotic III

E noapte. Lucrurile au încetat
să existe. Fumul pămîntului
s-a contopit cu cerul.
E începutul nopților,
noapte fără sfîrșit.

Nu știu de cite ori trebuie să bată
pulsul pentru ca să fii
cu adevărat un om viu,
asaltul frigului și beznei pare
puternic.

Sfiala

te cotropește.

Deasupra inimii fremătătoare

este ceva ce-nțeleg :

că trebuie să te iubesc

precum prăpastia cheamă

steaua din ceruri,

ca poarta căscată în

spațiu.

ca zeii.

Strig după numele tău.

Zeul căzut în abisuri.

Că păsările nopții

se-nalță. Că aerul

răsumător

se umple

de furtunile aripilor.

Că nebunia de gheață a nopții

se sfarmă în tîndări

de vuietul lor.

Cercuri vibrînd se năruie-n ochi.

strigăte microscopice de lumină.

pereti de cioburi.

albi precum zăua.

Văd curvîntul.

Dar nu am puterea să-l spun.

peisaj erotic IV

Privire-n tăcerile focului.

Cerul deasupra-ți.

Pletele moi, fluturînd-ale norilor,

unde soarele lumecă, strop de

gheață ce ni se

topește în ochi.

Tu te topeai sub mingiere,

aveai ochii inecați în albastru

și zîmbetul arhaic al

naivității, trupul tău era

ritmic, invadat de culori,

pină ce

semănai cu un pește în virșă.

un păstrăv

pătat de sfială și raze

în apă,

sub pietre.

Virajul tot mai îngust

și tu grăbeai tot mai mult,

aripi de pește-ți creșteau

la piept,

gesturi sălbatic

ce mă dureau,

nu voi uita

semivisul estompindu-se-n

umbre și raze.

Să nu o uitați.

Era sălbăticiune

și pentru voi, jocul

vostru, ciinele vostru

de nori, vinătoarea

și

stîngerea.

Muștele

în zbor triunghiular și orb

trec peste trupul ei mort

care va putrezi, care sub

fosforul țărnei pururi în așteptare

adie a mose și a ambră.

În românește de Mihai URSACHI

glob

Ecouri ale mării sărbători a Eliberării

Ne vor rămîne mereu vii în memorie vibrantele manifestări de prietenie, stimă și prețuire, consacrate României socialiste, conducătorului ei iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul gloriosului jubileu al Eliberării. Prezența în țara noastră, atât la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XXX-a aniversări a Eliberării patriei, cât și la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală, a unor șefi de state și de guverne, a numeroase delegații de partid și guvernamentale din țările socialiste și din alte țări, a unor conducători ai partidelor comuniste și muncitorești, ai mișcărilor de eliberare națională, demonstrează prețuirea de care se bucură astăzi România în lume. Ea constituie totodată un omagiu adus politicii înțelepte, clarvăzătoare a partidului și statului nostru, la a cărei elaborare secretarul general al partidului și șeful statului român aduce o contribuție hotărîtoare. În cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale, document programatic de mare valoare teoretică și politică, este reafirmată politica externă a României socialiste — politică de colaborare activă cu țările socialiste, cu toate țările lumii, de promovare a destinderii, păcii și securității în Europa și în întreaga lume. „Dorim acum, la a XXX-a aniversare a Eliberării țării noastre de sub dominația fascistă, — a spus conducătorul partidului și statului nostru —, să declarăm solemn, în cadrul sesiunii Marii Adunări Naționale, că vom acționa și în viitor neobosit, cu toată fermitatea, pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu toate statele lumii”.

În articolele din presa străină consacrate României cu prilejul zilei de 23 August, în declarațiile unor personalități prezente în țara noastră la marea sărbătoare națională a poporului român, sînt amplu apreciate transformările revoluționare ce au avut loc, înțelepciunea cu care Partidul Comunist conduce destinele națiunii române.

„Ne face mare plăcere să ne aflăm aici, reprezentanți ai organizațiilor obștești din U.R.S.S., pentru a sărbători împreună cu poporul frate român împlinirea a 39 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă, — a spus V. I. Konotop, membru al C.C. al P.C.U.S., membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., prim-secretar al Comitetului regional Moscova al P.C.U.S., președintele conducerii centrale a Asociației de prietenie sovieto-române —. Avem bogate impresii despre realizările dobîndite de oamenii muncii din România, sub conducerea Partidului Comunist Român, în cele trei decenii de viață liberă. Dăm o înaltă apreciere acestor realizări, considerîndu-le ca o contribuție la întărirea sistemului socialist în ansamblu”.

„Este o mare bucurie pentru noi, — a declarat Li En-tju, vice-președinte al Asociației de prietenie a poporului chinez cu străinătatea și al Asociației de prietenie China — România —, să participăm la marea sărbătoare a poporului român. Tot în această piață am luat parte la manifestația organizată în cea de-a X-a aniversare a eliberării României. Este deci un plăcut prilej pentru mine de a reveni, după 20 de ani, în frumoasa și ospitaliera dv. țară. Am văzut cu proprii ochi marile realizări dobîndite de poporul român, sub conducerea partidului său comunist, în construcția socialistă în această perioadă. Este o mare deosebire între România anului 1954 — aflată încă în perioada începutului de drum și avînd de înfruntat numeroase greutăți — și România de astăzi, puternică și înfloritoare”.

„Poporul dumneavoastră a putut să obțină, sub conducerea înțeleaptă a președintelui Ceaușescu, succese istorice pentru că are un țel precis, un program foarte clar și unitar — a apreciat ministrul muncii din Zambia, H. D. Bovobo —. Sintem bucuroși că această celebrare vine într-un moment cînd între Zambia și România s-au statornicit relațiile cele mai bune cu putință. Urmăm poporului român să obțină, în continuare, sub conducerea marelui om de stat Nicolae Ceaușescu, realizări tot mai mari”.

„Din imensa masă de oameni participanți la demonstrație respiră plener bucuria sărbătorii — a spus Milos Holly, din Cehoslovacia. Pentru a-ți da seama de succesele unui popor, de nivelul său de civilizație, aș spune că este de-ajuns să-i vezi pe oameni cum arată. Văzîndu-i pe oamenii muncii din București demonstrînd într-o atmosferă de optimism și entuziasm, oricine se poate convinge de succesele de astăzi ale României, de perspectivele luminoase care stau în fața poporului român”.

„O demonstrație cu adevărat fantastică — a declarat Sheriff Ahmed, din R. A. Egipt. E de necrezut cită lume a putut să treacă prin această piață. Voi păstra în memorie această zi”.

„Am asistat — a declarat Elisabeth Barton din Anglia — la o demonstrație impunătoare. N-am mai văzut niciodată nimic asemănător. Oamenii erau extrem de bucuroși, de fericiti. N-am văzut în România decît Bucureștiul și acesta foarte pe scurt. E un oraș frumos. În general, impresiile pe care le duc cu mine sînt excelente”.

În aceste declarații, ca și în numeroase altele făcute de oaspeții de peste hotare prezenți la marea noastră sărbătoare, în articolele de presă consacrate României găsim prețuirea pe care opinia publică internațională o acordă contribuției aduse de partidul și statul nostru, în mod deosebit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la promovarea cauzei păcii în lume. În același timp, mesajele de felicitare adresate, cu prilejul zilei de 23 August, de conducătorii de partid și de stat ai Uniunii Sovietice, Republicii Populare Chineze, Albaniei, Bulgariei, Cubei, Cehoslovaciei, R.P.D. Coreene, Iugoslaviei, R. D. Germane, Mongoliei, Poloniei, Ungariei, R.D. Vietnam, șefi de stat și guvern din Europa, Africa, Asia, America, conducători de partide comuniste și muncitorești din numeroase țări, sînt încă o mărturie a înaltului prestigiu de care țara noastră se bucură pe plan internațional, prestigiu la crearea și consolidarea căruia o remarcabilă și decisivă contribuție a adus-o conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a vieții politice contemporane.

Radu SIMIONESCU

CRONICA

săptămînal politic - social - cultural

colegiul de redacție:

LIVIU LEONTE, redactor șef
ANDI ANDRIEȘ, redactor șef adj.
N. BARBU, redactor șef adj.
ȘTEFAN OPREA, secretar g-ral
de redacție
VASILE CONSTANTINESCU

Prezentarea grafică: VALER MITRU